NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

Library of Congress Gr
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

VOL. LXX — Price 25c — Chicago, Ill. — Antradienis, Tuesday, March 8, 1983 — Nr. 46

B. EPTON IR MAJERCZYK NAUJIENŲ BANKETE

VOKIETIJOS SOCIALDEMOKRATAI PRALAIMĖJO RINKIMUS

AUSTRALIJOS DARBIEČIAI LAIMĖJO, NORI GERŲ SANTYKIŲ SU JUNGT. AMERIKOS VALSTYBĖMIS

BONA, Vak. Vokietija. — Vokietijos socialdemokratai užvakar pralaimėjo rinkimus į parlamentą. Partijos pirmininkas Hans Jochen Vogel jau sekmadienio vakare pareiškė, kad pralaimėjo, bet partija yra pasiryžusi toliau tęsti kovą.

Tuo tarpu kancleris H. Kohl džiaugsmingai pirmadienio ryte visam kraštui paskelbė, kad laimėjo didelę balsų daugumą ir galės sudaryti Vokietijos vyriausybę. Vokietijos parlamentas turi 498 atstovus. Krikščionys demokratai pravedė 244 atstovus. Krikšč. demokratai laimėjo 18 naujų vietų, palyginus su 1980 m. rinkimų rezultatais.

Socialdemokratai prarado 10% balsuotojų

Socialdemokratų kandidatas kanclerio pareigoms pranešė, kad niekad Vak. Vokietijos socialdemokratai rinkimų metu negavo tokio smūgio, kokį jie gavo praeitą sekmadienį.

Socialdemokratai reikalavo, kad dabartinė vyriausybė nekistų JAV atvežti į Vokietiją vidutinio dydžio raketų ir įsteigti joms lizdų. Vogelis, pabuvęs Maskvoje porą dienų, pradėjo vesti propagandą už tai, kad Amerikos kariai važiuotų namo ir visai negalvotų apie vidutinio dydžio raketų įrengimą Vakarų Vokietijoje.

Buvęs kancleris H. Schmidt pasisakė už pasipriešinimą Sovietų karo jėgoms, jeigu jie veržtųsi į Vakarus. Jis pats pasižadėjo stoti vokiečių kariuomenėn, jeigu grėstų Sovietų karo jėgų invazija. Tuo tarpu Hans Vogel nuvažiavo į Maskvą ir nutarė neleisti Amerikai atgabenti į Vokietiją vidutinio dydžio raketų. Pasirodo, kad vokiečių dauguma nepritaria šiai pozicijai. Matyt, kad šiai pozicijai nepritarė ne tik Helmut Schmidt, bet ir W. Brandtas, nes jiedu nedalyvavo partijos rinkiminėje kovoje. Pranešama, kad Schmidtas sirguliuoja, jo širdis yra susilpnėjusi.

Socialdemokratai gavo tiktai 38% balsų ir pravedė tiktai 193 atstovus į parlamentą.

Gerokai susilpnėjo ir laisvų demokratų partija, gavo 34 vietas parlamente, 19 mažiau negu 1980 m. rinkimuose. Sustiprėjo vadinama Žalioji partija. Naujame parlamente ji turės 27 atstovus.

Hans Dietrich Genscher apgailestavo, kad jo vadovaujama "laisvųjų demokratų" partija gavo 19 atstovų mažiau negu 1980 m. rinkimuose, bet jie gavo 6.9% paduotų balsų ir galės dalyvauti koalicinėje vyriausybėje su krikščionimis demokratais. Genscheriui, iki šiol buvusiam užsienio reikalų ministeriui, gal bus pasiūlyta vidaus reikalų ministerija naujame kabinete.

Rhinelande laisvieji demokratai blogai pasirodė. Ten jie nesurinko nė 5% reikalaujamų balsų ir neturės teisės siųsti savo atstovus į provincijos seimą.

HAWKE NORI GERŲ RYŠIŲ SU JAV

BRISBANE, Australija. — Praeitą sekmadienį ilgametis premjeras Malcolm Fraser pareiškė, kad darbiečiai laimėjo rinkimus, todėl jis atsistatydina ne tik iš premjero, bet ir iš partijos pirmininko pareigų.

Krašto vyriausybę sudarys B. Hawke, naujas Darbo partijos pirmininkas. Jis užėmė kitokią politiką, todėl ir pajėgė išstumti liberalą Fraser. Jam daug padėjo sunkėjanti ekonominė padėtis Australijoje.

Hawke yra daug atsargesnis už buvusį Darbo partijos pirmininką. Hawke pareiškė, kad jis palaikys gerus santykius su Amerika, kurie Australijai yra būtini.

Australijos gynybai reikalingos JAV

Buvęs Darbo partijos premjeras Whitlam nuvažiavo į Sovietų Sąjungą, pasirašė draugingumo sutartį ir pripažino Lietuvos įjungimą į Sovietų Sąjungą. Išrinktas premjeru, liberalų partijos kandidatas Fraser panaikino susitarimą su Sovietų Sąjunga ir pranešė, kad Australija nepripažįsta Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą.

Hawke visai negalvoja apie kelionę į Maskvą. Jis tuojau pareiškė, kad santykiai su JAV Australijai svarbiau, negu ryšiai su Kremliumi.

Hawke supranta, kad Amerika nesikiš į Australijos vidaus politiką, bet Australijos gynyba yra suderinta su JAV karo jėgomis, esančiomis Indijos vandenyse ir Pacifiko salose. Be to, svarbi ir Amerikos aviacija.

— Pirmadienį auksso uncija kainavo $416.

Sen. Frank Savickas pasakė kalbą Naujienų bankete.

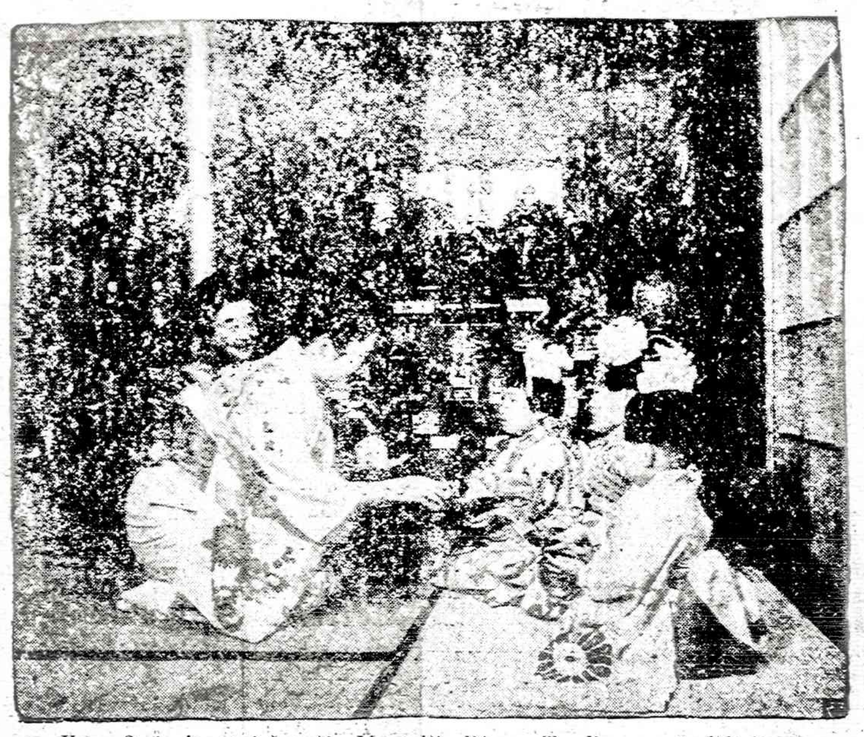

Kovo 3-ąją japonai švenčia Mergaičių Dieną. Tą dieną mergaitės gauna dovanų, gėlių, knygų apie mergaites ir gėlės.

INDIRA GANDHI SVEIKINO ATVYKUSĮ FIDEL CASTRO

TIKISI SUSTIPRINTI "TREČIOJO PASAULIO" VALSTYBIŲ SĄJUNGĄ, BANDYS TVARKYTI EKONOMINIUS REIKALUS

NEW DELHI, Indija.— Premjerė Indira Gandhi, įsakiusi kariams vartoti jėgą Asamo provincijoj, viską padėjo į šalį ir išskubėjo į aerodromą pasveikinti atskridusį Fidel Castro.

Jau seniai organizuojamos "Trečiojo pasaulio" valstybės, bet vis nepajėgia susiorganizuoti. Paskutiniais 3 metais šiai organizacijai pirmininkavo Fidel Castro. Prie "Trečiojo pasaulio" priklauso tos valstybės, kurios oficialiai nėra susirišusios su Sovietų Sąjungos arba JAV politika. Kai buvo išrinktas Fidel Castro pirmininkauti tų "nepriklausomų" valstybių sąjungai, tai visiems buvo aišku, kad Castro yra tiktai Sovietų Sąjungos įrankis. Kilo nepritarimas, bet tuojau buvo nutildytas. Fidel Castro gali pasakoti, kad nepriklauso, bet visiems aišku, kad jis be Maskvos žinios nė žingsnio nežengia.

Indijos prezidentas pasitiko Castro

Šiomis dienomis New Delhi mieste įvyks "Trečiojo pasaulio" valstybių konferencija. Tuo tarpu dar nežinia, kiek atstovų suvažiuos, bet visiems aišku, kad Fidel Castro perduos "trečiojo pasaulio" valstybių organizacijos pirmininko pareigas Indirai Gandhi. Indija yra pakankamai didelė, kad galėtų būti tikrai nepriklausoma, nors ji nepajėgia suvaldyti savo gyventojų. Iki šio meto įvairios tautos tvarkė savo reikalus pagal Indijos paskelbtus įstatymus, o dabar jos nori savų įstatymų, jau kalba net apie atsiskyrimą.

Nerimą kėlė Pundžabo provincijoje. Indira Gandhi parinko vietinį Zall Sigą Indijos prezidentu. Jis taip pat atvyko į aerodromą ir sutiko Castro. Antradienį ar trečiadienį F. Castro perduos pirmininkavimą Indirai Gandhi.

DONALD BEJCEKĄ LAIDOS TAUTINĖSE KAPINĖSE

CHICAGO, Ill. — Donald A. Bejcek žuvo praeitą šeštadienį, kai Yosemite National Parko šerifo automobilis kirto tiesiai į trijų policininkų mašiną, besukančią nuo kalno siauru keliu, ir užmušė visus tris jame važiavusius policininkus. Jie buvo paskirti patikrinti kelius, kad britų karalienė galėtų saugiai apžiūrėti didįjį Amerikos parką.

Donald Bejcek gimė ir augo Evergreen Parke. Jojo motinos pavardė buvo Jaunius. Jis baigė Evergreen Parko aukšt. mokyklą ir ėjo mokytis į Indianos universitetą.

Žuvęs policininkas Bejcek turi 4 metų sūnų Andrių. Jo žmona laukia kūdikio spalio mėnesį. Jis pašarvotas šermenėnėje, esančioje 10727 S. Pulaski Rd. Trečiadienį bus išvežtas į presbiterijonų bažnyčią, o vėliau laidojamas Lietuvių Tautinėse kapinėse.

SAN SALVADOR. — Popiežius Jonas Paulius II sekmadienį gana ilgai kalbėjosi su Salvadoro prezidentu ir prašė baigti tarpusavio kovas, kurios atima gyvybę tūkstančiams gyventojų.

Popiežius nuvyko prie nužudyto arkivyskupo Oscar Romero karsto, kuris palaidotas katedroje. Arkivysk. Romero praeitais metais maištininkų buvo nužudytas Mišių metu.

Salvadoro policija saugojo popiežių, kad neįvyktų pasikėsinimas prieš jo gyvybę. Salvadore buvo nemažas būrys nužudyto arkivyskupo priešų, jų yra ir popiežiaus priešų. Bet popiežius laimingai išskrido nakčiai į Kostą Riką.

KALENDORĖLIS

Kovo 8: Jonas iš Dievo, Vaižgantas, Didalsė, Kalmė, Nargenis.

Oras vėsus, lis.

Oras teka 6:15, leidžiasi 5:49.

KALBĖJO SEN. FRANK SAVICKAS, ALDERMANAS FRANK BRADY

SUPAŽINDINO NAUJIENIEČIUS IR SU BANKETAN ATVYKUSIU VLADU BRAZINSKU

CHICAGO, Ill. — Sekmadienio vakare Martinique salėje įvyko Naujienų 69 metų sukakties banketas. Žmonių prisirinko pilna salė. Prie stalų teko statyti papildomai kėdžių ir atgabenti daugiau stalų. Visi bilietai buvo parduoti.

Ypatingą dėmesį banketu sukėlė Bernardo Eptono susidomėjimas Naujienomis. Eptonas, kaip žinote, yra Chicagos respublikonų partijos kandidatas Chicagos mero pareigoms. Senatorius Charles Percy, abu Eptonus gerai pažįstąs respublikonas, pasiūlė Bernardą Eptoną Chicagos mero pareigoms. Eptonui prieš pirminius rinkimus nebuvo reikalo vesti rinkiminės kampanijos mero pareigoms, nes jis buvo vienintelis partijos kandidatas.

Bet kai paaiškėjo demokratų partijos kandidatas, tai Eptonas ryžosi organizuoti rinkiminę kampaniją. Jis gavo žinių apie Chicagoje leidžiamą lietuvišką spaudą ir priėjo išvados, kad rimčiausias lietuviškas laikraštis yra Naujienos ir ryžosi prašyti leisti jam užeiti į Naujienų banketą, tarti žodį suėjusiems lietuviškų organizacijų atstovams, komitetų nariams ir visuomeninio lietuviško gyvenimo veikėjams apie savo planus milijoniniam miestui valdyti.

Demokratų partijos vadams, kreipusiems daugiau dėmesio į asmenines savo ambicijas negu į partijos reikalus, suskaldžius partiją, John Kulys ryžosi gelbėti demokratų partiją ir išvesti ją iš akligatvio, į kurį ji buvo įklimpusi. Matydamas, kad balsuoti turintieji teisę baltieji sudaro 60%, o juodieji balsuotojai tiktai 30%, jis ryžosi suvienyti baltuosius. Jis susiekė su 12-to wardo aldermanu Aloysius Majerczyku ir patarė jam ateiti į Naujienų banketą ir pasiūlyti susirinkusiems pasirinkti mero pareigoms baltąjį Bernardą Eptoną. Majerczyk jau turėjo ryšius su lenkais balsuotojais ir respublikonais.

Banketą pradėjo Naujienų administratorė Kristina Austin. Ji pakvietė senatorių Frank Savicką tarti žodį, o kai jis baigė, tai tuojau paprašė aldermaną Frank Brady pakalbėti. Jis turėjo skubėti į namus, nes duktė pagimdė dvynukus ir visi giminės jo laukė prie savųjų.

Kanauninkas Vaclovas Zakarauskas perskaitė maldą, kurią šiandien spausdiname įžanginiame.

Jūratė Tautvilaitė, publikai pritariant, sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus.

Tuo tarpu atvyko kandidatas mero pareigoms Bernard Epton. Jis atvyko ne vienas. Su juo atvyko ir žmona Andrey. Į salę juos atlydėjo Kulys ir tautiniais drabužiais apsirėdžiusios dvi jaunos ir gražios šokėjos. Kito dvi pasiėmė ponią Epton po ranka ir užvedė į banketo salę.

Aloysius Majerczyk, 20 metų pavyzdingai ištarnavę Chicago policijoj ir keturis metus ėjęs 12-to wardo aldermano pareigas, susirinkusiems pasakė trumpą ir turiningą kalbą. Jis pabrėžė, kad Chicagoje įvyko politinis nesusipratimas. "Demokratų vadai padarė didelę klaidą ir nuvedė partiją į akligatvį. Jie nežino ir negali iš jo išeiti. Jie norėjo, kad mes rinktume žmogų, kuriuo nepasitikime. Aš to nedarysiu. Aš ne asilas", tarė Majerczyk.

Aldermano kalba bus atspausdinta Naujienose. Jis papasakojo, kaip jis susipažino su respublikonų kandidatu Bernardu Eptonu. Jis supažindino susirinkusius su Eptonu.

Eptonas, priėjęs prie mikrofono, pirmiausia atsiprašė visų jį supančių, ir pasakė:

— Be manęs, čia yra vienas labai įtakingas asmuo, ir aš norėjau, kad jūs leistumėte jai stovėti čia šalia manęs.

Kai tas svarbus asmuo atėjo šalia mikrofono, tai Eptonas pasakė:

— Tai mano žmona. Jos vardas yra Audrey.

Jis išsiėmė iš kišenės sąrašą ir pradėjo skaityti:

— Esu respublikonų partijos kandidatas Chicagos mero pareigoms. Ar džiaugiuosi, kad jie lietuviai, manę taip šiltai čia sutinkate... Visi mes esame čia atvykę iš senojo krašto... Žinome, Chicagos miesto reikalai ne taip jau gerai tvarkomi. Bet demokratų partijos kandidatas neturi tinkamų planų miesto tvarkyti.

Antras dalykas, kurį aš noriu jums pasakyti, tai štai kas: nekelsiu Chicagos gyventojams didesnių mokesčių. Nei vieno cento! Nekelsiu nieko! Mokesčiai jau ir taip labai dideli.

Salėje pasigirdo toks didžiulis plojimas, kad Bernard Epton turėjo nutraukti kalbą ir leisti publikai aprimti.

(Ryto tęsime banketo eigą.)

Aldermanas Aloysius Majerczyk dalyvavo bankete ir pasakė politinius įvykius komentuojančią kalbą. Jis supažindino svečius su B. Eptonu.

— Lenkų valdžia palaikė ... tūros ministerį Aleksandrą ... lachevskį penkis mėnesius ... lėjime. Sekmadienį paskelbė, kad jis jau paleistas.

Bendradarbiavimas su okupuota Lietuva

Frontininkai sako bendradarbiavimas su kraštu, nes jiems žodis okupuota Lietuva neprimtinas, nes jie vykdo okupanto valią, o okupantas sako išlaisvinta Lietuva. Bet kuomet tas bendradarbiavimas vyksta su valdžios pareigūnais (kaip inž. Donatas Šatas organizavo inžinerių ekskursiją į okup. Lietuvą, o ten juos okupanto valdžios pareigūnai priėmė ir vaišino), tai inž. Šatas ramiai pareiškė, kad dabar ledai jau pralaužti, o toliau bendradarbiavimas eis dar sklandžiau. Ta ekskursija buvo aprašyta okupanto tarnų Gimtajame Krašte.

Ši ekskursija buvo nuvykusi su Tėviškės draugijos kvietimu, minint 35-40 metų nuo okup. Lietuvos pavergimo. Matyt, tam pavergimui inž. D. Šatas pritarė, už tai ir atvyko su ekskursija, norėdamas pasirodyti, kad turi draugų, kurie irgi pritaria okup. Lietuvos pavergimui. Privilegijuotieji ten gali paviešėti visą mėnesį, ne taip, kaip paprasti mirtingieji tik 5 dienas pabūti Vilniuje, Gintaro viešbutyje.

Bet prieš tokią draugystę su okupantu protestuoja R. LB-nė ir Čikagos Lietuvių Spaudos klubas. Tokius pasisvečiavimus aprašo Naujienose.

Todėl frontininkams Naujienos nepatinka ir Drauge stengiasi jas visaip apšmeižti. Dar neseniai Bronius Kviklys Draugo vedamajame buvo suminėjęs laikraščių vardus, bet Naujienos nebuvo paminėtos. Atrodo, kad Naujienos neegzistuotų.

O tuo tarpu Naujienos egzistuoja ir kovo 6 d. 5 val. popiet Martinique restorane atšvęs savo 69-ąjį gimtadienį. Tokio garbingo amžiaus sulaukęs laikraštis turi daug patyrimo, ir jį sunaikinti nėra taip lengva, kaip frontininkai galvoja. Be to, jos turi nemažai skaitytojų ir rėmėjų. Linkiu Naujienoms ir toliau kovoti su audromis ir nepalūžti. Atkreipkime dėmesį į tai, kad ir senas Keleivis, pakliuvęs į nesugebančio redaktoriaus Mykolo Drugos rankas, greitai buvo sulikviduotas. Tad budėkime! Kadangi Naujienos kovoja prieš frontininkų užmačias, prieš visus ALTo ir VLIKo griovėjus, tad, aišku, jos turi nemaža priešų, kurie nuolat bando apsunkinti laikraščio gyvavimą, tam imdamiesi visokių priemonių ir šmeižimų.

Aš manau, kad dėl kelionių į okup. Lietuvą, reikia atskirti du skirtingus dalykus: susitikimą su giminėmis nuo susitikimo ir pasivaišinimo su okupanto pareigūnais, kaip tatai padarė nuvykęs į okup. Lietuvą žurnalistų sąjungos pirmininkas Kuprionis. Dėl tos jo viešnagės vėliau kilo didelis triukšmas. Bet okupantas buvo patenkintas, kad atsiranda tokių pataikūnų.

Nors aš dar nė karto nebuvau nuvykęs į okup. Lietuvą, tai dar nereiškia, kad aš nepalaikau ryšių su giminėmis. Aš gal geresnius ryšius palaikau už kitus, kurie ten atsmeniškai nuvyksta, o paskiau tyli, tarytum vandens į burną prisigėrę.

Giminėms aš priminiau, kodėl man vaikai neparašo laiškų? Tad vėliau jie visi pradėjo rašyti, o dabar jau ir vaikų vaikai rašo. Štai laiškas mergaitės, dar lankančios pr. mokyklą.

1982 m. bal. 8 d.

Labas Dėde,

Pirmomis šio laiško eilutėmis sveikiname Jus su šventom Velykom. Dėde, kaip sveikata, ar nesergate? Mes visi kol kas esam sveiki, tik mamytė truputį sirguliuoja. Pas mus jau atkeliavo pavasaris, jau nuleido sniegą, keliai beveik sausi. Dabar jau ir į mokyklą smagu eiti. Mokausi neblogai: trečiąjį trimestrą dar neturiu nė vieno trejeto. Per kovo 8-ąją mes buvome išvažiavę į Vilnių, pas tėvelio seserį, ten buvome nuėję į operą "Pilėnai", po to buvome vaikams spektaklyje "Andrius", sekmadienio vakare mamytė su tėveliu buvo spektaklyje-komedijoje "Trys mylimos". Vilniuje mums labai patiko. Brolis su seserimi taip pat mokosi neblogai. Brolis mokosi groti akordeonu; sekasi neblogai. Jau nemažai moka groti dainų. Na, daugiau nebeturiu ko rašyti. Viso gero. Linksmai praleisti šventes.

Valdonė

(P.S. Nurašyta, kaip buvo parašyta. Ji yra 8-to skyriaus mokinė.)

* * *

Dar truputis iš kito laiško vidurio.

"Maniytė dirba Kaune, o tėvelis [illegible]ūkyje. Močiutė taip pat gyvena neblogai; ji pas mus šeimininkauja. Dabar truputį apie save. Aš mokausi neblogai, į trimestrą išėjo du trejetai, tai iš istorijos ir rusų kalbos. Kiti — ketvertai ir penketai. Sesuo su broliu mokosi blogiau — jiems išėjo po 4 trejetus. Seseriai išėjo iš istorijos, algebros, fizikos ir rusų kalbos, o broliui iš vokiečių bei rusų k., matematikos ir biologijos. Aš dabar mokausi aštuntoje klasėje, sesuo septintoje, o brolis penktoje. Antrąjį trimestrą reikės mokytis geriau, nes aštuntoje klasėje, tai ir ne už kokių kainų ir egzaminai. Baigus aštuonias žadu eiti į vidurinę, nes dabar be vidurinės mokyklos beveik nėra jokios geros specialybės".

(Bus daugiau)

A. Saulėlekis

Laiškas Naujienoms

Sveikinu visų lietuvių patriotinį laikraštį "Naujienas", sulaukusias 69-rius metus amžiaus. Tai yra gana gražus laiko tarpas, kurio metu lietuviams "Naujienos" nudirbo milžiniškus darbus.

Garbė tiems "Naujienų" bendradarbiams ir rėmėjams, kurie negailėjo laiko ir pinigo šiai garbingai spaudai.

Linkiu ir toliau "Naujienoms" kovoti prieš visokius Lietuvos parazitus.

Su gilia pagarba,

Antanas Vaiccekauskas

— Popiežius Jonas Paulius II trečiadienį San Jose aerodrome, išlipęs iš lėktuvo, pabučiavo žemę, tuo pareiškiant pagarbą kraštui.

— Asamo provincijon pasiųstiems Indijos kariams įsakytą bausti kiekvieną indą žudiką, kuris žiauriai užpuolė ramius bengaliečius.

NAUJAS ŠVIETIMO MINISTRAS

Vieton neseniai mirusio Antano Rimkaus, naujuoju LTSR švietimo ministru paskirtas Valentinas Spurga.

— Pasaulinė sveikatos apsaugos organizacijos tyrinėtojų grupė nustatė, kad skirtingais metų laikais vaikai nevienodai auga: gegužės mėnesį vidutiniškai ūgteli 7.3 milimetro, o spalio mėnesį tik 3.3 mm.

TRUMPAI

★

— **Sveikiname Naujienas**, švenčiančias savo 69 metų darbo sukaktį, ir linkime geros sėkmės lietuviškoj veikloj.

J. Venclova ir kiti

— **J. Tautvila**, iš Gary, Ind., rašo:

"Negalėdamas dalyvauti Jūsų bankete, siunčiu $20 čekį Naujienoms paremti. Sėkmės!"

Širdingai dėkojame.

— **Š.m. kovo mėn. 6 dieną** 11 val. 45 min. Šv. Antano parapijos salėje, Cicero, įvyks metinis R. Lietuvių Bendruomenės narių susirinkimas.

— **Kovo mėn. 20 d.** 12 val. Ciceroje, parapijos salėje, 1500 S. 49th Court, įvyks Cicero jūrų šaulių kuopos "Klaipėda" visuotinis metinis narių susirinkimas.

TRIAMINIC SYRUP OR TRIAMINIC-12 TABLETS FOR ALLERGY RELIEF THAT'S NOTHING TO SNEEZE AT

© 1982 Dorsey Laboratories, Division of Sandoz, Inc., Lincoln, Nebraska 68501

KURIAM GALUI MOKĖTI DAUGIAU?

PIRKDAMI NAUJUS AR VARTOTUS AUTOMOBILIUS SUTAUPYSITE NUO $300 IKI $1,000

Chrysler New Yorker

BALZEKAS MOTOR SALES

CHRYSLER • IMPERIAL

PLYMOUTH • K CARS

"U WILL LIKE US"

4030 Archer – VI 7-1515

Ilgametis patyrimas — sąžiningas darbas

Jei ruošitės kelionėn — kreipkitės į Lietuvių Įstaigą:

American Travel Service Bureau

9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643

Telef. 312 238-9787

• Nemokamas patarnavimas užsakant lėktuvų, traukinių, laivų kelionių (cruises), viešbučių ir automobilių nuomavimo rezervacijas; Parduodame kelionių draudimus; Organizuojame keliones į Lietuvą ir kitus kraštus. Sudarome iškvietimus giminių apsilankymui Amerikoje ir teikiame informacijas visais kelionių reikalais.

• Taupykite skrisdami Chartered lėktuvais, tik kelias rezervuoti vietą į ankstą — prieš 45 - 60 dienų.

Sveikiname NAUJIENAS 69 metų jubiliejaus proga ir linkime ilgiausių metų. Sveikiname NAUJIENŲ skaitytojus, rėmėjus bei bendradarbius su geriausiais linkėjimais visiems.

Josephine Miller ir Kristina Austin

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje

Iždo Globėjos

STASYS ŠAKINIS

LIETUVIS DAŽYTOJAS

Dažo namus iš lauko ir iš vidaus.

Darbas garantuotas.

4612 S. Paulina St.

(Town of Lake)

Skambinti YA 7-9107

TAVO ŽODIS YRA TIESA

Jono 17:17

IR PAŽINSITE TIESĄ, O TIESA ĮSLAISVINS JUS

Jono 8:32

ŠV. RAŠTO NAUJASIS TESTAMENTAS IR PSALMAI

LEIDINYS LIETUVIŲ KALBA. IRIŠTAS KIETAIS PLASTIKINIAIS VIRŠELIAIS PRAKTIŠKO KIŠENINIO FORMATO.

KAINA $3.

LITHUANIAN MINISTRIES, P.O. Box 321,

Oak Lawn, Ill. 60454

DAUG SĖKMĖS IR IŠTVERMĖS DIENRAŠČIUI NAUJIENOS.

BALTIC BAKERY

Savininkas JUOZAS ANKUS

4627 SOUTH HERMITAGE AVENUE

Chicago, Illinois Tel. LA 3-1510

2616 WEST 69th STREET

Chicago, Illinois Tel. 737-6784

ENERGY WISE

Change the oil and filters every 3,000 to 6,000 miles to avoid wasting gasoline.

Don't be a Born Loser!

BAZAAR

Saturday, March 5 — 8 P.M. to Midnight.

Sunday, March 6 — 10:30 A.M. to 6:30 P.M.

ALL NEW MERCHANDISE

Children's - Women's - Men's Clothing — Groceries — Canned Goods — Appliances — Linens — Gifts — Novelties — Paper Goods — Office Supplies — Paintings — Delicious Baked Goods — Hot Meals — Snacks — Drinks.

ARIE CROWN DAY SCHOOL

8150 N. TRIPP AVE. — SKOKIE, ILL.

(4 Blocks West of Crawford, 2 Blocks North of Oakton)

REAL ESTATE

Namai, Žemė — Pardavimui REAL ESTATE FOR SALE | Namai, Žemė — Pardavimui REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOSIMČIAIS MĖNESINIAIS ĮSIMOKĖJIMAIS. DĖL VISŲ INFORMACIJŲ KREIPTIS Į:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS

• NOTARIATAS • VERTIMAI

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

KAM MOKĖTI NUOMĄ?

GERIAU SKOLĄ.

5 ir 4 medinis Brighton Parke, arti mokyklų. Mažas įmokėjimas. Savininko paskola.

— — —

MŪRINIS—2 po 5 kambarius.-Centrinis šildymas, atskiras kiekvienam butui. 2 auto gar. Aliumininiai langai. Švarus. $62,000. 72-tra ir Washtenaw.

ŠIMAITIS REALTY

INSURANCE — INCOME TAX

2951 W. 63rd St.

Tel.: 436-7878

HELP WANTED — MALE-FEMALE

Reikia Darbininkų ir Darbininkių

$250.00 WEEKLY PAYCHECKS

(fully guaranteed)

working part or full time at home. Weekly paychecks mailed directly to you from Home Office every Wednesday. Start immediately. No experience necessary. National company. Do your work right in the comfort and security of your own home. Details and application mailed. Send your name and address to: American Fidelity Company, Hiring Dept. 77, 1040 Lone Star Dr., New Braunfels, TX. 78130.

REIKALINGI PATIKIMI ir patyrę kartu gyvenantieji asmenys padėti iš namų išeiti negalintiems žmonėms trumpesniam ar ilgesniam darbo laikui. Reikia suprasti truputį angliškai. Reikalingi liudijimai.

WISHING WELL HEALTH SERVICES

Private Employment Agency

Skambinti angliškai: 764-2923

MISCELLANEOUS

Įvairūs dalykai

BEN'S SHRIMP HOUSE

1049 W. North Ave.

Rūkyti karpiai (chubs), sturys (sturgeon) ir upėtakiai (trout) bei RŪKYTI ŠVIEŽI UNGURIAI. Tel. 337-0263

REPAIRS — IN GENERAL

Įvairūs Taisymai

TAISO ORO VĖSINTUVUS, ŠALDYTUVUS, SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS BEI KROSNIS.

Herman Dečkys

Tel. 585-6624

BUSS. OPP. — IN TOWN

Biznio Proga — Mieste

BIG VALUE MAISTO KRAUTUVĖ turi įvairių importuotų produktų, silkių, lietuviškos duonos ir kt. Geras patarnavimas. Atdara kasdien nuo 7 iki 7. Sekm. nuo 8 val. ryto iki 3 p.p. 4359 S. Campbell. Tel. 247-4735

(Buvusi "Royal Blue")

JOHN GIBAITIS

Advokatų įstaiga

6247 S. Kedzie Ave.

(312) 776-8700

ELEKTROS ĮRENGIMAI PATAISYMAI

Turiu Chicagos miesto leidimą. Darbu ir užmiesčiuose, greit, garantuotai ir sąžiningai.

KLAUDIJUS PUMPUTIS

4514 S. Talman Ave.

Tel. 927-3559

DĖMESIO

62-86 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJAI

Tiktai $120 pusmečiui automobilio Liability apdraudimas pensininkams. Kreiptis:

A. LAURAITIS

4645 So. ASHLAND AVE.

Tel. 523-8775

Dengiame ir taisome visų rūšių stogus. Už darbą garantuojame ir esame apdrausti.

ARVYDAS KIELA

6557 S. Talman Avenue

Chicago, IL 60629

434-9655 or 737-1717

A. TVERAS

Laikrodžiai ir brangenybės

Pardavimas ir Taisymas

2646 West 69th Street

Tel. REpublic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDAS, 4059 Archer Avenue,

Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

M. ŠIMKUS

Notary Public

INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450

Taip pat daromi vertimai, giminių iškvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

HOMEOWNERS POLICY

F. Zapolis, Agent

3208½ W. 95th St.

Evergr. Park, Ill.

60642, - 424-8654

State Farm Fire and Casualty Company

Advokatas

GINTARAS P. ČEPĖNAS

Darbo valandos: Kasdien: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Šeštad.: nuo 9 val. r. iki 12 val. d. Ir pagal susitarimą.

Tel. 776-5162

2649 West 63rd Street

Chicago, Ill. 60629

ADVOKATŲ DRAUGIJA

V. BYLAITIS

ir V. BRIZGYS

Darbo valandos:

Nuo 9 ryto iki 5 val. popiet.

Šeštadieniais pagal susitarimą.

6606 S. Kedzie Ave.

Chicago, Ill. 60629

Tel.: 778-8000

PATS SKAITYK IR DAR KITUS PARAGINK SKAITYTI DIENRAŠTĮ "NAUJIENOS"

TVIRTA SVEIKATA – PASTOVI LAIMĖ

Kūno, proto ir jausmų darnos pagrindai

Naujausių mokslo žinių populiarus perteikimas

JONAS ADOMAVIČIUS, M. D.

★

ARTRITŲ REIKALAI

Švieskimės sąnarių negerovių (artritų) reikaluose, tada mažiau kentėsime ir mažesnes išlaidas turėsime tas negeroves besitvarkant. (Mediciniškas raginimas)

Sunkiausia sąnarių uždėgimo forma yra taip vadinamas REUMATOIDINIS artritas (Rheumatoid arthritis). Paskutinė tos ligos stadija — iškraipyti į šonus su sutinusiais sąnariais rankų pirštai, kartais matomi mūsiškių (ypač moterų) tarpe. Jo susekimas ir tinkamas gydymas yra svarbus reikalas tiek pacientui, tiek ir gydytojui. Dabar ta liga sergantieji dažnai užleidžia diagnozavimą ir gydymą, susilaukia paskutinės stadijos, kada mažai kas galima tokiam ligoniui padėti.

Kančios, išlaidos ir nepasitenkinimas lydi tokius pacientus. Kenčia jie ir jų artimieji. Sumažinimui tokių negerovių, susipažinkime su mediciniška dabartine tiesa šios sunkiausios iš visų reumatų ligos forma, su jos diagnozavimu ir dabartinei medicinai galimu gydymu.

Reumatoidinio artrito diagnozavimas

Būdingu tos ligos atveju keturiopi tos ligos ženklai užtikrina reumatoidinio artrito diagnozę. Tie keturiopi tos ligos ženklai yra 1. simetriškas (abiejų rankų) smulkių sąnarių uždegimas. 2. reumatiniai mazgai odoje. 3. būdingi sąnarių nenormalumai, matomi X-Ray filme. 4. kraujo tyrimas — teigiamas (pozityvus) reumatoidinio artrito faktorius. Tuos davinius turint, esti nesunki tos ligos diagnozė.

Deja, ne visada tas artritas pasireiškia minėtais keturiopais daviniais. Tada diagnozė esti sunkiau nustatoma. Neretai žmogus, ypač moteriškė, ima skųstis nuovargiu ir neaiškiais sąnarių negerumais, neturėdama aiškių sąnariuose pakitimų. Toks ligonis gali turėti pirmlaikinius reumatinius nusiskundimus — jo liga išsivystys vėliau (prodromal phase of rheumatoid arthritis). Trumpiau rašant reumatoidinio artrito vardą, jis žymimas dviem raidėm: RA.

Turint neaiškų reumatinį (sąnarių) susirgimą, prisieina perkratinėti visas kitas ligas, kurios gali panašius sąnarių negerumus sukelti. Štai tos ligos, kurios gali nuduoti reumatoidinį artritą (RA).

1. Nuovargis ir sąnarių negerumai gali atsirasti pas NUSIMINUSĮ pusamžio sulaukusį pacientą, ypač moterį. Nusiminimas (depresija) gali įvairiopai žmogų žaloti. Jei neaiški esti diagnozė, prisieina sekti tokį pacientą ir žiūrėti, kada objektyvus artrito reiškiniai atsiras.

Prisieina žiūrėti, ar nėra kitokių ligų sukelti sąnarių negerumai, ypač kai tik nelaug sąnarių esti paliesta ir tas palietimas NESTI simetriškas, koks jis esti reumatoidinio artrito atveju.

2. Taip vadinamas REITERIO susirgimas (Reiter's syndrome) — tai kombinacija artrito, konjunktivito (akių baltymo uždegimas) ir uretrito (šlapimo takų uždegimas).

3. Odos liga PSORIASIS sergant, gali atsirasti sąnarių sunegalavimas (psoriatic arthritis). Plėmai paraudusi oda esti žvilgančiomis pleiskanomis padengta.

4. Vilkligė (lupus erythematosus) gali ne tik odą, bet visą kūną (sysetmic), įskaitant ir sąnarius, paliesti.

5. Vidaus organams negaluojant, ypač skrandžio-žarnyno ligoje, gali atsirasti sąnarių negerumai.

6. Kai kurie pacientai turi stuburkaulio susiliejantį artritą (ankylosing spondylitis), gali susilaukti rankų sąnarių negerovių.

7. Reumatoidinį artritą gali nuduoti (imituoti) dar daugelis uždegiminės kilmės artritų. Iš jų minėtini: aštraus reumato (rheumatic fever) atveju sąnariai gali panašiai susirgti kaip ir reumatoidinio artrito atevju. Virusinė infekcija irgi gali sukelti sąnarių negeroves. Ypač vokiškieji tymai (German measles - rubella) ir kepenų uždegimas dėl virusu B užsikrėtimo (tų ligų pradžioje) gali sukelti sąnarių negerumus, panašius į RA.

M. Šileikis   Madona Z. Sodyboje, akvarelė

8. Yra tokia liga, vadinama HEMOCHROMATOSIS, kurioje kraujo pigmentu (hemosiderinu) nusidažo oda ir vidaus organai. Tada sukietėja paliestos vietos, atsiranda sklerozė, sunkus lytinis nepajėgumas ir sunki cukraligė gaunasi, iš pažasčių iškrinta plaukai. Tokioje ligoje pirštų sąnariai gali susirgti panašiai kaip RA atveju. Ypač kai suserga antras ir trečias tarp delno ir pirštų sąnariai (metacarpophalangeal joints), esti sunku atskirti kuria liga žmogus serga.

9. Sunaikinamasis (degeneratyvinis) artritas (panašiai esti poniškos ligos — gout atvejuje) nesunkiai skiriamas nuo RA, bet susinešioję sąnariai (erosive osteoarthritis) gali nuduoti RA.

Čia prisimintina, kad pas pensininkus kraujo tyrimas dėl RA gali būti teigiamas, vienok tas vienas to tyrimo teigiamumas nenustato RA ligos. Gydytojas nustato RA ligą, remdamasis pirm minėtais kliniškais (tos ligos pasireiškimo) daviniais ir išjungdamas kitus uždegiminės kilmės (virš minėtus) artritus.

Matom, kad su sąnarių negerovėmis reikia labai rimtai skaitytis. Jos esti skirtingos kilmės ir turi būti atsakančiai-skirtingai tvarkomos. Todėl dabar visi mūsų pensininkai turi liautis kalbėję: "Aš turiu artritą (artritį) ir man nėra jokios pagalbos, nes nuo artrito nėra vaistų..."

Reumatoidinio artrito gydymas

Du dalykus kiekvienas RA sergantysis turi žinoti. 1. Jis pats ir jo šeima turi aiškiai suprasti, kad RA yra CHRONIŠKA liga. 2. Visi turi žinoti, kad STROPUS ir NUOLATINIS mediciniškas tvarkymas — tos ligos sekimas yra būtinas. Čia su RA ne vienas jokių juokų nekrėskime, nepriimnėkime vieno kito vaisto kėnas dienas bei savaites, ar net mėnesius: RA reikės tvarkyti per VISĄ žmogaus amžių. Taip, per visą jo amžių, ir ne per plauką kitaip, jei norima šiokios tokios naudos iš tos ligos gydymo susilaukti.

Jau dabar daugelis pacientų žino, kad RA liga yra surišta su LUOSUMU. Čia reikia TEISYBĘ žinoti, o ne vien į nuo tos ligos sunuošusio žmogaus luosumą žiūrėti ir jį sau pritaikyti. Kiekvienas pensininkas turi jau dabar žinoti, kad RA liga turi ĮVAIRIĄ eigą. Tik kai kurie tos ligos atvejai eina sunuošinančiai pacientą. Todėl kiekvienas pacientas turi imti kuo stropiausiai sekti gydytojo nurodymus per visą savo gyvenimą ir DIRBTI NESILIAUDAMAS pagal savas galimybes. Taip elgiantis, gali prisieiti dirbti mažiau energijos reikalaujančius darbus.

Labai svarbu, kad pacientas turėtų PAKANKAMAI POILSIO. Labai svarbu NENUSIMINTI. Nusiminimas ir apsileidimas tos ligos gydyme savaime yra suprantamas dalykas, nes liga yra chroniška ir nuolatinio tvarkymosi reikalaujanti. Čia tai reikia tiek gydytojui, tiek pacientui nenuleisti rankų.

Daugelis mano, kad reikia RA negaluojantiems vykti į ŠILTUS kraštus. Čia reikia kiekvienam RA sergančiajam žinoti, kad šiltas klimatas NEPAGYDO RA, nors jis šiltame klimate gali kiek geriau jaustis.

Mes galime, gyvendami Chicagoje ar kitoje panašioje vietoje, geriau jaustis RA sirgdami, jei IŠMINTINGAI ELGSIMĖS. Dabar dažnas pensininkas per žiemą dažnai nenešioja pirštinių, nedėvi šaliko, apsivelka neatsakančiai klimatui. Tai jis pirštines palieka mašinoje, tai jo šalikas yra spintoje... Taip ir panašiai save dažnas sirgdina, savo RA aršina.

Visi iki vienam nešiokime vilnones kojines ir dėvėkime sausus batus. Kaliošius kiekvienas avėkime šlapdriboje. Apatinius baltinius sausus dėvėkime ir, kaip kojines, kasdien keiskime. Gerai maitinkimės, nuodų nevartokime ir lauke būdami per nosį kvėpuokime. Taip elgdamiesi, mes bet kur besirasdami galime tikėtis geriausios išeities RA ligos atveju

RA gydymo tikslas yra PALAIKYTI paciento GYVAVIMĄ. Kad jis nepasidarytų gyvu lavonu, reikia dėti visą laiką visas pastangas tiek gydytojui, tiek pačiam pacientui. Net KETVERIOPOS pastangos turi būti dedamos virš minėto gyvavimo palaikymui. 1. Sumažinimas uždegimo ir skausmų. 2. Išvengimas sąnarių iškraipymo. 3. Užlaikymas sąnarių judesių ir stiprumo. 4. Iškraipytų sąnarių atstatymas.

Vien tabletės paėmimo bei vaistų kas savaitė keitimo čia nepakaks. Reikės elgtis pagal dabartinės medicinos reikalavimus, neklausant jokių apgavikų bei geraširdžių patarėjų, kurie nieko tikro nežino apie RA tvarkymą.

Reikės kiekvienam RA liga negaluojančiam tvarkytis mažiausiai KETVERIOPAI. 1. Naudoti prieš uždegimą vaistus TINKAMAI. Labai svarbu pabrėžti, kad tik tinkamas, gydytojo žinioje esant vaistų vartojimas šios ligos eigą gali pagerinti. 2. Prisieis apsaugoti sąnarius tvarsčiais (splints). 3. Būtinai prisieis mankštintis (physical therapy). Pačiam ligoniui nuolat reikės judinti sąnarius, o ne vien masažistui tą darbą pavesti. Nuo tokio paciento elgesio daug priklausys, kas su jo liga atsitiks. 4. Kaulų gydytojo (ortopedo) pagalbos prisieina prašyti, tai virš minėtuose gydymo būduose apsileidžiama ir paskutinės RA ligos stadijos susilaukiama. Apie vaistais gydymą RA — kitą kartą.

Išvada. Semkimės tikrų žinių iš mediciniškų šaltinių sunkiausios reumatinės ligos (RA) atveju. Nenusiminkime. Yra pagalba, tik ją prisieis tinkamai apturėti. Niekur nelakstykime, savo vietoje gyvendami atsakančiai elkimės, geriausias pasėkas galėsime apturėti net namie būdami, niekur į šiltus kraštus nevažiuodami. Mat, šiltas vanduo yra tas pats Chicagoje ir Arizonoje, ar kur kitur. Tik juomi reikiamai naudokimės. Meskime iš galvos netiesą, būk, trumpas pasišildymas ar vienos kitos tabletės paėmimas, neskaudant visai vaistų nenaudojimas, atneš naudos. Ne! Prisieis elgtis taip, kaip medicina reikalauja, o ne taip, kaip pensininko klaidingi nusiteikimai jam diktuoja, ar kaip geraširdis kaimynas (dažnai ta liga sergantysis) pataria. Kiekvienu atveju prisieis SAVITAI tvarkytis. Kas yra yra Petrui, nebus naudinga Jonui bei Petronelei. Apie tai — sekantį kartą.

Pasiskaityti. Harrison's Principles of Internal Medicine. McGraw-Hill Book Co.

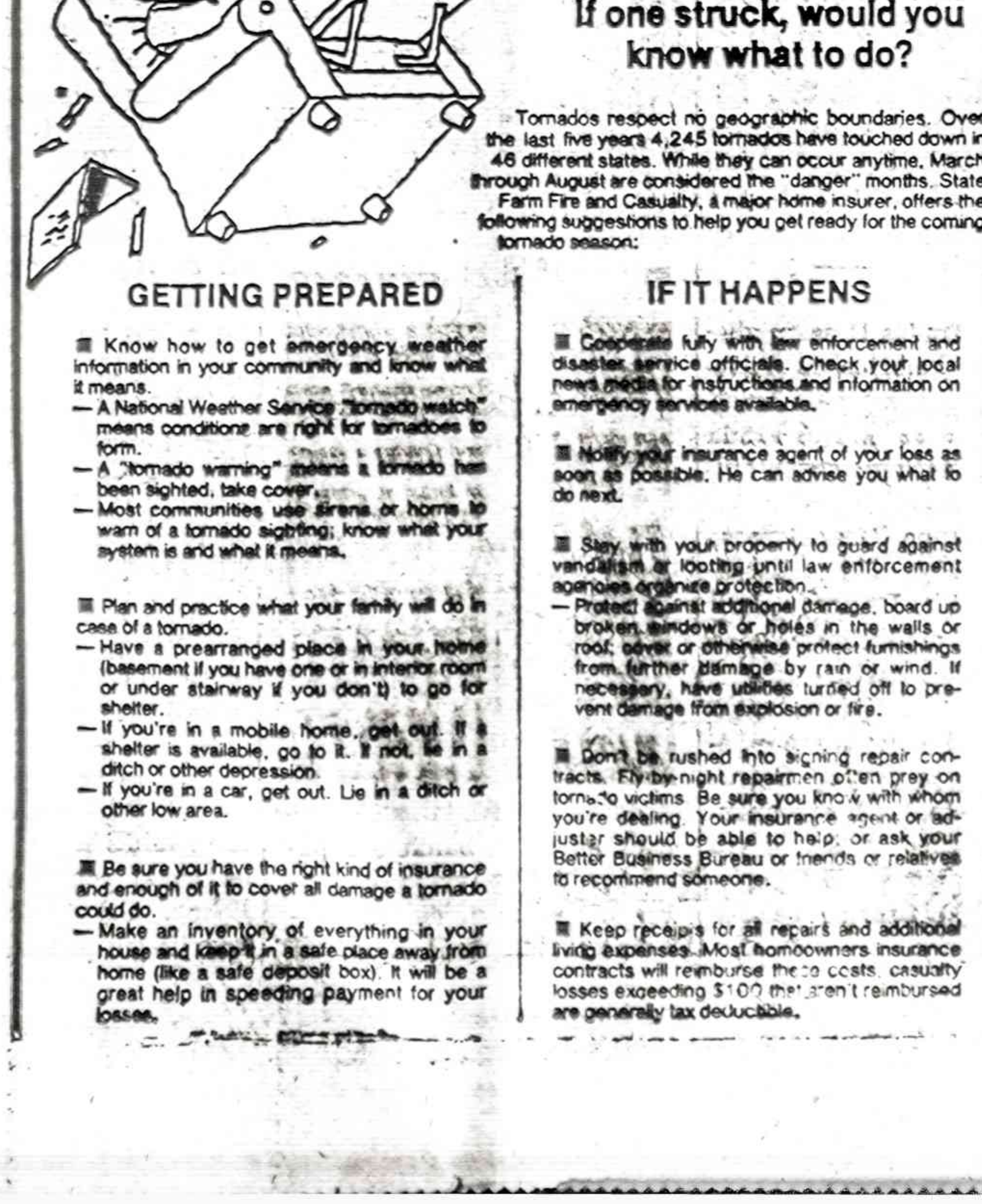

Lietuvio Sodyba

WINNIPEG, MAN., CANADA

KUN. J. BERTAŠIUS ATŠVENTĖ 40 METŲ KUNIGYSTĖS IR 30 METŲ DARBO WINNIPEGE SUKAKTIS

Mišių metu, iš parapijos komiteto narės Danutės Skolny auką priima kun. J. Bertašius. Šalia stovi kun. V. Katarskis ir kunigas Pranas Kura.

Praeitų metų gegužės mėn. 23 dieną Winnipego lietuvių parapijos klebonas kun. Justinas Bertašius kartu su savo kunigystės mokslo kurso draugais— kun. Vaclovu Katarskiu (Švento Kryžiaus liet. parapijos klebonu, iš Dayton, Ohio) ir kun. Pranu Kura (liet. Šv. Onos parapijos, Spring Valley, Ill., klebonu) atšventė savo 40 metų kunigystės ir 30 metų darbo Wippinipege sukaktis. Bažnyčia per visas pamaldas buvo pilna žmonių.

9 val. ryto šv. Mišias lietuviškai laikė kun. Pranas Kura.

10 val. ryto angliškai šv. Mišias laikė vysk. Vincentas Brizgys. Choras giedojo angliškai. Yra daug mišrių šeimų, tad šios Mišios buvo joms taikomos.

11 val. ryto šv. Mišias laikė kun. Bertašius, asistuojamas dviejų savo mokslo draugų — kun. V. Katarskio ir kun. P. Kuros.

Iš Chicagos atvykęs vyskupas Brizgys pasakė pamokslą. Po Mišių, lietuvių parapijos salėje įvyko šeimyniškas pasisvečiavimas - susipažinimas. Šiam pobūviui šeimininkavo Danutė Skolny (Demereckaitė) ir Judita Barkauskaitė.

2.30 val. popiet visi rinkosi kitoje gatvės pusėje į šv. Andriejaus United šventovės salę. Čia svečius priiminėjo Teklė ir Jonas Timermanai ir Imikė Kerr (Timermanų duktė).

Iš kairės į dešinę: kun. J. Bertašius, dešinę ranką ant krūtinės užsidėjęs, kun. P. Kura, kardinolas George Flahiff, vyskupas V. Brizgys ir kun. V. Katarskis.

Pietus paruošė ir prie stalų patarnavo paties kun. Justino Bertašiaus rūpesčiu "St. Annes Catering" valgių gaminimo kompanijos patarnautojai. Valgių sąrašus meniškai paruošė Everstas Fedaras (Fedaravičius).

Pietums vadovavo Jurgis Valaitis, labai gerai lietuvių ir anglų kalbas vartodamas. Pietuose dalyvavo 200 žmonių, gal ir daugiau. Buvo pilna salė.

Pagrindinis garbės stalas

Inž. Jurgis Valaitis — pietų vadovas. **Svečiai:** gerb. kardinolas George Flahiff, C.S.B., labai gerb. msgr. M. Chartrand, vyskupijos kancleris; J.E. vyskupas Vincentas Brizgys, labai gerb. msgr. D. Jamieson, vicekancleris; kun. V. Katarskis ir kun. P. Kura—celebranto mokslo draugai; kun. Justinas Bertašius, sukaktuvininkas, Winnipego lietuvių parapijos klebonas; prel. P. Dumphy — gen. vikaras, vyskupo pavaduotojas.

Prie antro garbės stalo, rezervuoto **svečiams, sėdėjo:** kun. K. Pugevičius, liet. Kat. šalpos direktorius, iš New Yorko; Rev. R.

(Nukelta į 5 psl.)

DR. KAZYS ĖRINGIS

Lietuva prisikėlė ir vėl prisikels

(Nepriklausomybės paskelbimo 65-osioms metinėms)

Nepriklausomybės šventės minėjime, Cicero, Il., 1983 m. vasario 13

(Tęsinys)

Juo labiau, kad Amerikos Jungtinių Valstybių politikams niekas neformulavo aiškių uždavinių, išplaukiančių iš Atlanto Chartos. Jų neformulavo ir išeivija. Jų negalėjo formuluoti ir pavergti lietuviai tėvynėje, nors ištikima Atlanto Chartai Lietuvos okupacijos nepripažinimo Amerikos užsienio politika nepakito ir, kaip rodo Vyriausybės dokumentai, niekados nepakis.

Todėl mes, visų srovių išeivija Amerikoje ir pasaulyje turime visomis išgalėmis remti Amerikos galybę ir prašyti Jungtinių Amerikos Valstybių Vyriausybę, jų Prezidentą, Valstybės Departamentą, Senatą ir Atstovų Rūmus vis efektyviau remtis Atlanto Charta derybose su Sovietų Sąjunga. Dabar šio pobūdžio veikimui aplinkybės yra palankios.

Mes visur ir visados turime įrodinėti ir priminti, kad mes nuo amžių glūdumos, kaip ir Amerika pastaruosius du šimtus metų, gyvenome teisinėje valstybėje ir jau žiloje senovėje sukūrėme teisę savo ir svetimoms tautoms, ir kad ta teisė laisvai gyventi dabar mums yra atimta. Lietuvių tauta savo gelmėse dar amžių glūdumoje apgynė žmogaus ir Tėvynės teises, sukūrė juridinius gyvenimo pagrindus ir įnešė svarų indėlį mokslo ir technikos vystymo srityje. Lietuva gyveno teisinėje valstybėje ir 1918—1940 metų laikotarpyje, apie ką byloja 1919, 1920, 1922 ir 1928 metų parengimo Konstitucijos. Ne tik dėl to visko, bet ir dėl daug kitų motyvų (dėl visoms tautoms pripažintų teisių į valstybinį suverenitetą), trys Didžiosios valstybės — Jungtinės Amerikos Valstybės, Jungtinė Karalystė ir Sovietų Sąjunga, — įtakodamos visas kitas 25 prisijungusias prie Atlanto Chartos valstybes, dabar turi sugrįžti praeitin prie Didžiųjų Chartos Gėrio Vertybių ir savo pažadą Lietuvai, Latvijai ir Estijai įgyvendinti. Sovietų Sąjunga prisijungdama prie Chartos buvo sutikusi atkurti šioms tautoms Valstybinį Suverenitetą, ir, Sąjungininkams sutriuškinus nacių Vokietijos ir jos bendrų karinę galybę, nebuvo ir nėra pagrindo šią teisę uzurpuoti ar amžiaus tarpsniui atimti.

Kai dėl Helsinkio Baigiamojo Akto ir jo dokumentų, kurį pasirašė 35 Europos ir Šiaurės Amerikos šalys, tai jie nepakankamai efektyvūs spręsti Pabaltijo, taigi ir Lietuvos likimą. Ginantieji Lietuvos Suverenitetą lietuvių tautos atstovai Helsinkio pasitarimuose nedalyvavo, valstybinio suvereniteto laisvanoriškai neatsisakė ir Akto bei jį aiškinančių dokumentų nepasirašė. Todėl Helsinkio Dvasia turi būti atnaujinta Atlanto Chartos pagrindinėmis tautų Gėrio Vertybėmis. Aateityje turintieji Lietuvos Suverenitetui ginti tautos mandatą išeivijos atstovai turi būti pilnateisiai tęsiamųjų Helsinkio pasitarimų (Madrido konferenccijos pobūdžio ir kt.) dalyviai. To mes siekiame ir sieksime, ir prašome Ameriką užtarti mus.

(Pabaiga)

SVEIKINIMAS NAUJIENIEČIAMS

Sveikinu visą Naujienų štabą pietų saulės džiaugsmo ir Atlanto bangų žaismo nuotaika. Būkite nuotaikingi, sveiki!

Džiugina širdį Floridos lietuvių tautinis idėjinis pasišventimas. Lietuvos Nepriklausomybės šventės proga, lietuviai iškėlė tautinę vėliavą net keliose St. Petersburgo miesto vietose ir ją kėlė net lietui lyjant, o lijo, tarsi kibiras pylė...

Malonu pasakyti, kad pasigėrėtinai veikia ir R. LB-nės St. Petersburgo apylinkė, vadovaujama mokytojo M. Karaičio. Apylinkė dirba, veikia ir daug aukoja, kaip tai: ALTai, VLIKui, BALFui, spaudai, lituanistinei mokyklai.

Man atostogaujant, apylinkė turėjo metinį, visuotinį susirinkimą. Pirmininko pakviesta, padariau Centro organų veiklos pranešimą, perdaviau Centro organų pageidavimus skyriui, skaičiaus paskaitą R. LB-nės ideologine tema. Paskaitoj dalyvavo ne tik nariai, bet buvo ir svečių iš kitų miestų.

Apylinkės nariai ir kiti sąmoningi lietuviai nepaprastai piktinasi bendradarbiautojų poiltinėmis išdaigomis: s m e r k t e smerkia okupanto gaminto ir atvežto filmo "Velnio nuotaka" rodymą J. Centre. Skaito, kad tai yra tik okupanto provokacinis darbas, skirtas išeivijai erzinti, ją skaldyti. Stebisi, kaip skautai akademikai taip ir nesiorientuoja okupanto klastos pinklėse...

Z. Juškevičienė

Žalgirio mūšio paminklas, kuris karo metu buvo nugriautas

KERTAME KREMLIUI SMŪGĮ

Alyvos ir aukso kainų kritimas niekam tiek nepasitenkinimo ir aliarmo nesukelia kaip Sovietų diktatūrai. Nestebėtina tad, kad Maskva visokiais būdais bando įtikinti kapitalistinę Saudi Arabiją, kad ji nei cento nenumuštų nuo dabartinės aukštos kainos. Kaip ir galima tikėti, kaltina Maskvą Amerikos kapitalistus išnaudotojus. Girdi, Washingtono politikai, Amerikos bankierių verčiami, nori alyvos kainą numušti ir tuo ekonominiai susilpninti alyvą pumpuojančias valstybes.

Maskva negali paaiškinti, kaip ir dėl ko tie Washingtono "dirbančių žmonių išnaudotojai" leido per paskutinius dešimt metų alyvos kainai iškilti tiek aukštai, kad didžiuma silpnų, besikuriančių kraštų pasiekė bankroto krantą.

Ne paslaptis, kad aukšta alyvos kainą ir turtingąją Ameriką ekonominiai pažeidė ir padėjo pamatą nfliacijai ir rimtai recesijai.

Tas pats ir su auksu. Sovietų diktatūrai labai buvo naudinga, kai prieš porą metų aukso kalna buvo iškilusi virš 800 dolerių už unciją. Reikia turėti omeny tai, kad Rusijos žemė, labai turtinga gamtos turtais, yra antroji didžiausia pasaulio aukso kasėja (pirmoj vietoj stovi Pietų Afrika) ir už auksą ji nori aukštą kainą, nes tai neša labai daug dolerių į Kremliaus iždą. Maskva į metus iškasa ir rafinuoja virš 8 milijonus uncijų to geltono metalo. Ji beveik visą metinę produkciją parduoda Vakarų aukso pirkliams.

Kada auksas buvo parduodamas už 800 ir daugiau dolerių už unciją, tai Sovietų diktatūra gaudavo apie 7 bilijonus dolerių (kurie jai labai reikalingi pirkti trūkstamų javų, mašinerijos ir vėliausios technologijos gaminius — su Sovietų rubliu negalima už Rusijos sienų nieko nupirkti).

Dabar per paskutines porą savaičių aukso kaina nukrito net žemiau 400 dolerių. Tai reiškia, kas Maskvos įplaukos už auksą ir į pusę nukirstos — maždaug 3.4 bilijonais dolerių.

Alyva, kurios Rusijos žemė irgi turi daug, taip pat vartojama papildymui. Kremliaus iždo doleriais — maždaug pusė Sovietų kietosios Vakarinės (dolerių, svarų ir markių) įplaukų ateina iš alyvos. Pridėkite prie puolančio aukso kainos puolančią alyvos kainą ir rezultatas Kremliui stato plaukus ant galvos.

Alyvos kaina krinta dėl to, kad po to kai apie artimą nieko nepaisantieji arabai pradėjo plėšti pasaulį ((jiems kainuoja alyva tik apie dolerį už statinę, o vertė pasaulio žmones jiems mokėti 34 dolerius), Vakarinės valstijos, vedamos Amerikos žmonių, pradėjo konservuoti alyvos vartojimą. Netik, kad pavieniai žmonės pradėjo mažinti automibiliaus greitį kelyje, taisyti pečius, remontuoti ir insuliuoti namus ir kitokiais būdais mažinti alyvos naudojimą, automobilių gamintojai išrado naujus būdus suvartoti mažiau gasolino. Šie žingsniai buvo svarbūs ir kirto smarkų smūgį alyvos monopolistams: į dešimt metų alyvos importas į Ameriką sumažintas beveik pusiau.

Dabar tik svarbu, kad Vakarų demokratijų žmonės neatsileistų. Turime mes ir toliau netik konservzuoti alyvinį kurą jau dabar turimais metodais, bet turime ir toliau ieškoti naujų pagerinimų, patobūlinimų ir taupymo kelių.

Lietuviai turi turėti omeny, kad jie savo atsakomingu ir rūpestingu alyvos kuro taupymu prisideda prie susilpninimo savo džiausio priešo — Lietuvos pavergėjo. Lietuviai turi seną patarlę, kad, girdi, nėra to blogo kas neišeitų į gerą. Dabar, su alyvos konservavimu galime tą patarlę perversti — Nėra to gero, kad kam nors (Kremliaus diktatoriams) neišeitų ant blogo. Kas svarbiausia, tai, kad su puolančia alyvos kaina Amerika eina turtyn, o Kremlius biednyn.

Petras Venteris

Du Sovietų karo strategai sprendžia Amerikos užėmimo klausimą.

— Mano manymu, — sako vienas, — jeigu mes pagaminsim 10 mažyčių, labai stiprių branduolinių bombų ir, sudėję į lagaminus, slaptai nuvešim į Vašingtoną, tai Reaganas turės iškelti baltą vėliavą.

— Skamba gerai, — pritaria kitas, — mes galim pagaminti ir 100 tokių taikos bombelių, bet iš kur mes gausim tiek lagaminų?

KARDINOLO VAIVODS PASISAKYMAS

Atvykęs į Romą vysk. J. Vaivods sausio 28 dieną davė pasikalbėjimą spaudai.

UPI agentūra pranešė, kad jis yra pirmas katalikų prelatas iš Sovietų Sąjungos paskirtas kardinolu. Jis esąs išrinktas atlikti "tilto" vaidmenį tarp Vatikano ir Maskvos.

"Aš galvoju, mane išrinko kardinolu tikėdamiesi, kad aš sugebėsiu atlikti tarpininko vaidmenį tarp Šventojo Sosto ir Markvos. Tai ir yra ta priežastis, dėl kurios popiežius, mane, 88 metų amžiaus žmogų, paaukštino. Aš dabar prašau, kad tik visi melstųsi už mane", pasakė Vaivods UPI korespondentui.

Voivods, apaštališkasis Rygos ir Liepojos miestų administratorius, yra vienas iš dvasiškių, kurį popiežius Jonas Paulius II š.m. vasario 2 d. pakėlė į kardinolus. Jis yra pirmasis oficialiai paskirtas kardinolas Sovietų Sąjungoje.

Vaivods yra mažo ūgio, bet tvirto sudėjimo, baltais, pražilusiais plaukais žmogus. Jis taip pat pasakė, kad jis nežinąs ar buvo koks nors išankstinis tarpusavio susitarimas tarp Vatikano ar Maskvos, ar tai popiežiaus mestas iššūkis komunistinei valstybei.

"Kai kurie, gal būt, mano, kad tai yra iššūkis. Ką aš galiu žinoti, ką popiežius galvoja. Visko gali būti. Aš nežinau, lenkų kalba linksmai atsakė Vaivods.

Be to, jis pridėjo, kad jo paskyrimas kardinolu, jam išgirdus tai per radiją, buvo kaip "perkūnas iš giedro dangaus".

Paskyrimų dieną, autoritetingas Vatikano oficialus asmuo pareiškė, kad tarp Vatikano ir Maskvos buvo "tylus susitarimas" apie Vaivods paskyrimą kardinolu.

Vaivods toliau pasakė, kad jis nežinąs, ar jo paskyrimas nėra išraiška pagerėjusių santykių tarp Bažnyčios ir valdžios Latvijoje. "Santykiai yra tokie patys kaip ir anksčiau. Kas liečia ateitį — aš nežinau. Neįmanoma viską numatyti. Pats faktas, kad man buvo leista atvykti į Romą rodo, kad jie nėra nusistatę prieš mano paskyrimą kardinolu", pareiškė Vaivods.

"Kai žinią paskelbė per radiją, Latvijos ministras religiniams reikalams telefonu pasveikino mane", pasakė Vaivods.

Toliau Vaivods pasakė, kad iš 2.5 milijono Latvijos gyventojų, 400 tūkst. iš jų yra katalikai, bet jiems neleidžiama mokytis katekizmo. Tėvai moko vaikus namuose, ir vėliau juos egzaminuoja kunigai. Latvijoje yra katalikų kunigų.

Per interviu Vaivods pasakė, kad "mes norime taikos ir ramybės" ir kad latvių katalikai "jausis saugiau" po jo paskyrimo kardinolu.

"Mes esame maža tauta ir mūsų gyvenimo būdas yra visiškai normalus. Mes žinome kaip reikia elgtis; jeigu nežinotume, susilauktume didesnių apribojimų. Mes visada buvome katalikais, bet mes priklausome Sovietų Sąjungai ir esame tarybiniai".

Vatikano pareigūnai, žinantieji Bažnyčios padėtį Sovietų bloko šalyse, pastebi, kad Vakarų spaudoje pasirodę straipsniai apie tikinčiųjų persekiojimus tose šalyse padėjo pagerinti santykius tarp Bažnyčios ir vietinės valdžios.

Anksčiau, prieš Vaivodą, buvo dar vienas oficialiai paskelbtas kasdinolas Sovietų Sąjungoje — Josef Slipyj. Jis buvo ukrainietis ir jį paskyrė kardinolu 1963 metais, kai jis jau buvo praleidęs 18 metų kalėjime ir tremtyje. Spėjama, kad ir daugiau kardinolų Sovietų Sąjungoje buvo paskelbta "in pectore" — slaptai.

(Iš Europos Lietuvio)

— Indijos kariai pranešė Asamo indams, kad bus sušaudytas kiekvienas, kuris užpuldinės bengaliečius.

— Visame krašte pakils daržovių kainos, nes lietus ir audros Kalifornijoje apgadino daržovių lysves.

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

• **LITERATŪRA,** lietuvių literatūros, meno ir moksl 1954 m. metraštis. Jame yra vertingi, niekuomet nesenstą, Vinc Krėvės, Igno Šlapelio, Vinco Maciūno, P. Joniko, V. Stanko J. Raukčio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V Meilaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis i M. K. Čiurlionio. M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rūkštelės ir A. Varn kūrybos poveikslais. 365 pusl. knyga kainuoja tik $3.

• **DAINŲ ŠVENTĖS LAUKUOSE,** poetės, rašytojos ir tau tinių šokių pirmūnės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie daini šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojan tiems, gėrintis autorės puikiu stiliumi ir surinktais duomenimi bei užkulisiais. Studija yra 151 pusl., kainuoja $2.

• **VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS,** Antano Rūko aprašy tas Juozo Adomaičio — Dėdės Šerno gyvenimas. Tai ne sausa gyvenimo bruožų aprašymas, bet tiksli to laikotarpio buities lite ratūrinė studija, suskirstyta skirsneliais. Ta 206 puslapių knyg parduodama tik už $2.

• **LIETUVIŠKASIS PAMARYS,** Henriko Tomo-Tamašausk Įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės i Labguvos apskričių duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinys iliustruotas nuotraukomis, pabaigoje duodama vietovardžių pavadinimai ir jų vertiniai į vokiečių kalbą. Labai naudingoje 335 pusl. knygoje yra Rytprūsių žemėlapis. Kaina $6.

• **KĄ LAUMĖS LĖMĖ,** rašytojos Petronėlės Orintaitės ats minimai ir mintys apie asmenis ir vietas neprik. Lietuvoje ir pi maisiais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius bet kainuoja tik $3.

• **JULIUS JANONIS,** poetas ir revoliucionierius, nesupra tas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik n Jurgio Jašinsko knygoje apie Juliaus Janonio gyvenimą ir poe ziją. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teises Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja $6.

• **SATYRINĖS NOVELĖS,** M. Zoščenko kūryba, J. Valaič vertimas. 200 psl. knygoje yra 40 sąmojingų novelių. Kaina $3

Knygos gaunamos Naujienose, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. [illegible]

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
MAISTAS IŠ EUROPOS SANDĖLIŲ
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2787
Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.
MARIJA NOREIKIENĖ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Cosmos Parcels Express Corp.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2737
V. VALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINĖ
2759 W. 71st St., Chicago, Ill.
• RŪPESTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS
Atdara šiokiadieniais nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro.
Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 1:30 val. vak.
E. KURLMAN, B.S., Registruotas vaistininkas
Tel. 476-2206

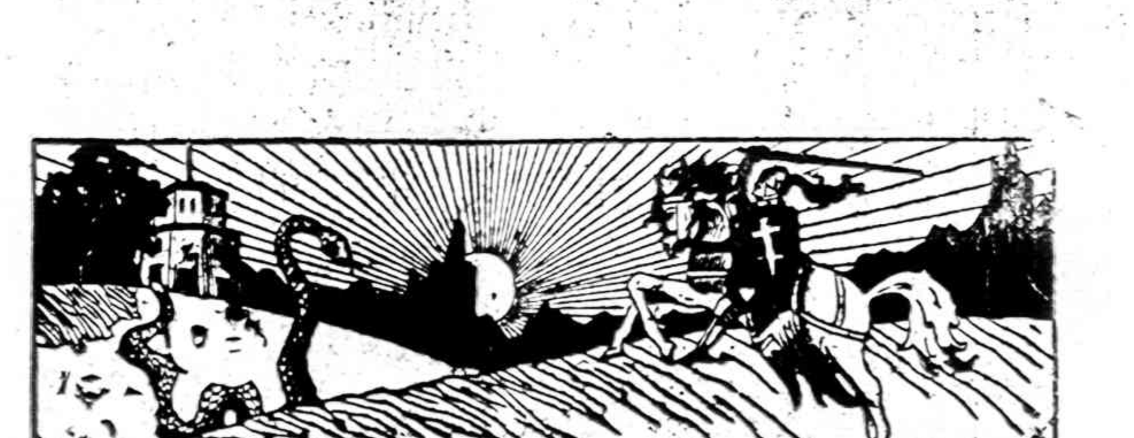

Inž. LIUDAS MIKŠYS,
50 metų studijavęs, kaip

IŠ PRAEITIES ŪKANŲ
ATEINA LIETUVA,

parašė 700 puslapių knygą, kurion sudėjo viską, kas bet kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvius ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su kun. Jaunium ir prof. K. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tikslius vertimus ir patarė mums toliau studijuoti.

Kaina $25. Kieti viršeliai. Paštas $2.

NAUJIENOS
1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily, Except Sunday, Monday and Holidays
by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608 Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS, USPS 374940 00

As of January 1, 1980
Subscription Rates:

Chicago $45.00 per year, $24.00 per six months, $12.00 per 3 months. In other USA localities $40.00 per year, $22.00 per six months, $12.00 per three months. Canada $45.00 per year; other countries $48.00 per year.

25 cents per copy

Nuo sausio pirmos dienos
Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiesčiuose:

metams	$45.00
pusei metų	$24.00
trims mėnesiams	$12.00
vienam mėnesiui	$5.00

Kitose JAV vietose:

metams	$40.00
pusei metų	$22.00
trims mėnesiams	$15.00
vienam mėnesiui	$4.00

Kanadoje:

metams	$45.00
pusei metų	$24.00
vienam mėnesiui	$5.00

Užsieniuose:

metams	$48.00
pusei metų	$26.00

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius, pirmadienius ir šventadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago IL 60608. Telef. 421-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Šeštadieniais — iki 12 val.

Kn. V. Zakarauskas

Invokacija Naujienų banketui 1983 m. kovo mėn. 6 d.

Dieve, Tu nesi Viešpats vienos kurios tautos, bet Dievas visų tautų ir visų žmonių. Tu esi viso pasaulio ir visos žmonijos Šviesa. Tu liepei mums skleisti Tavo Tiesos ir Meilės žodį. Tu nori, kad mes būtume Tavo Šviesa toje didžioje tautų šeimoje.

Mes meldžiame Tave, kad kančios mūsų brolių ir sesių vergijoje mus visus sujungtų vienybės ryšių ir kad jų kančias bylotų ir liūdytų mūsų lūpos, ir kad juos guostume ne tik žodžiais, bet ir vieninga veikla jų laisvei.

Viešaptie, Tu nesi Svetimtautis mūsų tarpe, bet mūsų ir mūsų Tautos Tėvas. Tave lietuvis amžiais garbino, statė gražias šventoves ir Rūpintojėliais puošė kryžkeles. Šiandien pavergėjas dėl Tavo Vardo lietuvį persekioja ir niekina.

Viešpatie, tad mes Tave maldaujame, išlaisvink mūsų Tautą iš vergijos. Juk Tavo rankose, Dieve, visas pasaulis: saulė, mėnulis, visi dangaus žvaigždynai, visi amžiai. Pažvelk į mūsų tautos beteisius sūnus ir dukras, kurių tėvynė pavergėjo paversta didžiuoju kalėjimu.

Sustiprink mūsų tikėjimą į Tavosios Tiesos pergalę. Suteik mums jėgų nepailsti kovoje dėl tiesos, teisingumo ir teisybės. Šiandien tiesa yra labiausiai neapkenčiama, persekiojama, o jos gynėjai suniekinami ir apšmeižiami. Tad sustiprink mūsų dvasines jėgas skelbti tiesą, ir pažadink tuos, kurie yra užmigę letargo miegu. Atverk jų akis ir atidaryk jų ausis, kad pamatytų ir išgirstų pavergtųjų vergijos pančių žvangėjimą, jų dejones ir raudas Sibiro kacetuose, tardymo kamerose ir tamsiųjų kalėjimų požemiuose.

Neleisk, Viešpatie, kad tiesos gynėjų lūpos būtų nebylios, o mes būtume tylūs. Neleisk, kad mes pabūgtume šmeižtų ir nusilenktume prieš netiesą. Sustiprink mūsų balsą, kad jis būtų dar garsesnis, kad jį išgirstų pasaulio didieji, ginantieji pavergtųjų laisvę, kovojantieji už tiesą ir už teisingą taiką.

Viešpatie, pasaulyje negali būti taikos, kai vergijos priespauda yra prislėgusi tiek tautų, ir kai masės žmonių kenčia kūno ir dvasios badą.

Viešpatie, šiandien ne tik mūsų broliai ir sesės vergijoje, bet ir didelė dalis žmonių laukia Tavo paguodos žodžio. Jie laukia Tavo rankos, kuri juos išvestų iš nelaisvės sutemų į laisvės šviesą, ir kad jų veidai nušvistų laimės ir džiaugsmo šypsniu.

Viešpatie, palaimink mus visus, ir šias Tavo dovanas, kurias esame gavę iš Tavo malonės. To prašome per Kristų, mūsų Viešpatį.

Amen.

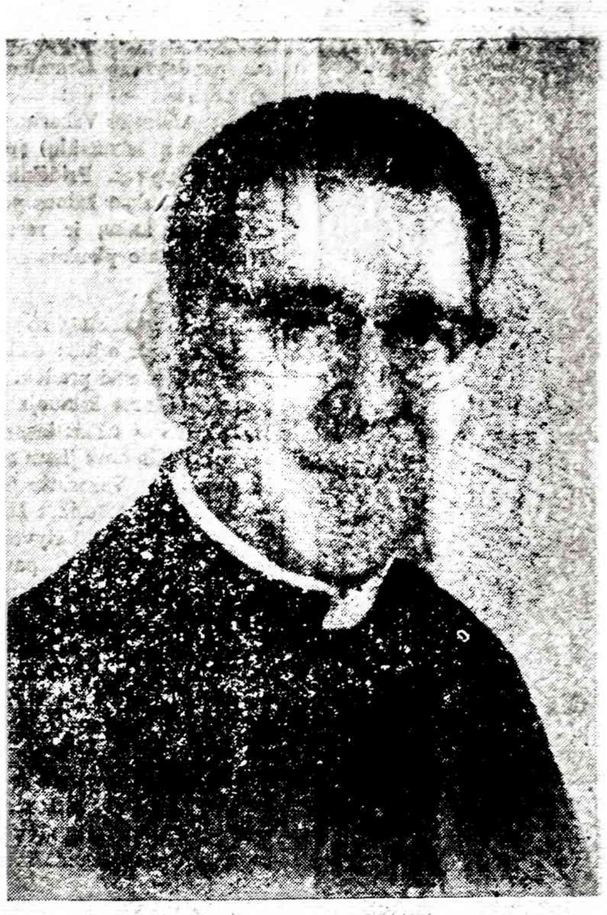

Kanauninkas Vaclovas Zakarauskas

JONAS KUTRA

AUŠROS 100 METŲ SUKAKTIS

(Tęsinys)

J. Šliūpas tiek savo straipsniais, tiek ir pastabomis prie svetimų straipsnių įnešė Aušroje aiškų poleminį ir politinį toną. Prieš Aušrą jis sukėlė bendradarbiavimo su carine Rusija šalininkus, tiek lenkiškos (kun. A. Baranauskas), tiek ir prieš-lenkiškos orientacijos žmones, ypač daugelį kunigų, nors kaip vėliau Basanavičius pastebėjo, kad Aušroje per visą jos trumpą gyvavimo laiką ateizmo ir su žiburiu atrast negalėtume, tik vietomis, Šliūpui redaguojant, junti menką socializmo kvapą". Neigiamai kunigus nustatė prieš Ausrą ne tiek jo straipsniai, kiek jo pats asmuo, kadangi jis jau buvo iš anksčiau susidaręs netikinčio vardą. Prieš Aušrą griežtai pasisakė kun. A. Dambrauskas (Jakštas), kun. J. Lideikis, kun. A. Vilkutaitis ir kt. Visa tai priverte pagalvoti apie srovinių laikraščių ir visuomeninių organizacijų steigimą.

Dr. J. Šliūpas dar iš Šveicarijos rašytame laiške J. Mikšui, pritardamas bendrajai Aušros krypčiai, pats nusivylęs ką laimėti iš rusų valdžios, protestavo prieš Aušros nusižeminimą caro valdžiai ir siūlė "lygiai imti į nagą maskolius, vokiečius ir kitus, kurie mums slogira".

Dėl savo veiklos Maž. Lietuvoje J. Šliūpas buvo vokiečių administracijos priverstas išvykti iš Tilžės. Prieš išvykdamas, jis atsikvietė iš Žemaitijos J. Mikšą ir jam su Jankumi perdavė Aušrą redaguoti ir leisti. Jie šiek tiek apraudino sukilusias prieš Aušrą aistras. J. Mikšas, būdamas užimtas savo įsigytos Tilžėje spaustuvės reikalais, pasikvietė iš Lietuvos J. Andziulaitį, kuris suredagavo paskutinius Aušros 5 ir 6 numerius. Mikšas, sudėjęs visus pinigus į lietuviškų knygų spausdinimą, kitų neparėmė as bankrutavo, kartu ir Aušrą turėjo sustoti.

Reikia dar pažymėti, kad Aušroje rašė ir J. Šliūpo žmona — L. Malinauskaitė, pasirašydama slapyvardėmis — Agilė, Eglė. Tai buvo vienintelė moteris, kuri bendradarbiavo Aušroje.

KITI AUŠROS REDAKTORIAI

Martynas Jankus, vad. Maž. Lietuvos patriarchas. Matydamas Vokietijos imperatoriaus pastangas nutautinti Maž. Lietuvos lietuvius, M.J. pasiryžo kovoti dėl savo tautiečių. Jo lietuvišką nusiteikimą labai sustiprino pažintis su J. Sauerveinu-Girėnu.

Jis bendradarbiavo Aušroje ir kartu su J. Mikšu kurį laiką ją administravo bei redagavo. M. Jankus įsigijo savo spaustuvėlę Tilžėje, vėliau Ragainėje, kol buvo perkeltą į Biteną. Jis pats parašė daug religinio ir pasaulietiško turinio knygelių. Su J. Mikšu ir kt. įsteigė didelės reikšmės turėjusią Birutės draugiją. Biteną buvo stambus punktas, iš kurio draudžiamoji spauda per knygnešius sklido į Lietuvą.

Jurgis Mikšas buvo apvokietėjęs, bet, A. J. Vištalio paveiklas, pasijuto lietuviu. Pasirodžius Aušrai, nusikėlė į Ragainę ir pradėjo mokytis raidžių rinkėju. Buvo pabėgęs į Žemaitiją, bet J. Šliūpo buvo atgal iškviestas ir redagavo Aušrą ligi 1886 m. 4 numerio. Tilžėje pirko lietuvišku raidynu spaustuvę, kurioje spausdino Aušrą ir "Namuno Sargą". Buvo Birutės draugijos pirmininkas. Šimkaus slapyvardžiu rašinėjo Aušrai ir jos kalendoriams. Parašė keletą knygelių.

J. Andziulaitį pasikvietė iš D. Lietuvos J. Mikšas, būdamas pats užimtas savo spaustuvės reikalais. Andziulaitis buvo mokytojas, poetas ir publicistas. J. A. Kalnėno slapyvardžiu spausdino Aušroje savo eilėraščius. Suredagavo paskutiniuosius 1886 m. 5 ir 6 Aušros numerius. Išvertė visą eilę knygų. Nuo 1886 m. gyveno JAV-ėse.

Aušros bendradarbiai ir veikėjai buvo daugiausia jauni — 20-40 m. amžiaus žmonės, bet jau priešaušriniais laikais išaugę. Jauniausi iš jų buvo L. Bertžanskis (19 m.), J. Kriaučiūnas (19 m.), vyriausi — J. I. Kraševskis (71 m.), Pranas Stankius (71 m.).

Aušroje randame virš 74 autorių išspausdintų straipsnių, eilėraščių, korespondencijų ir žinių. Vargu ar bent vienas ir nepr. Lietuvoje mūsų laikraščių tiek buvo sutraukęs talkininkų per trumpą laiką. Daugiausia pasirašydavo slapyvardėmis ar inicialais, pvz.: J. Basanavičius — B., Basianis, A. Birštonas, Bs, J. Bs, J.B-s, Dr. J.B., Dr. J. BS, J.B.; J. Šliūpas — J.S., Anžuolaitis, J. S., Kuokštis, Prasčiokėlis, J. Šl., Sz. ir pan.

Aušros pasirodymą tautiečiai sutiko su entuziazmu. Pirmieji pasveikino J. Juška, M. Akelaitis, Z. Gorodeckis, P. Vileišis, S. Dagilis.

Aušra sukėlė lietuvių susidomėjimą, bet kartu sujudino ir lietuvių kaimynus. Lenkai tai laikė prūsų arba rusų darbu, nukreiptu prieš juos; rusai — lenkų ar prūsų darbu, nukreiptu prieš juos, o prūsai — rusų arba lenkų darbu, nukreiptu prieš juos. Iš tikrųjų, Aušra nebuvo prieš nieką nukreipta, priešingai, tikėdamasi iš rusų administracijos leidimo būti leidžiama ir platinama Lietuvoje, atsargiai tekeldavo rusų daromas skriaudas lietuviams ir lietuvių persekiojimus. Taip pat vengė griežčiau pasisakyti ir prieš vokiečių politiką Maž. Lietuvoje, būdama ten spausdinama.

Mažutė, silpnutė Aušra, kuklionis kelių tautiečių — "tėvynės mylėtojų" lėšomis leidžiama, labiau taikė į pačių lietuvių širdis, stengdamasi pakelti tautą iš ilgamečio miego, skatindama branginti savo praeitį, kalbą, iškovoti jai lygias teises su kitomis tautomis

Aušros karta daugiausia buvo pobaudžiavinio laiko šviesuomenė, ūkininkų, iš dalies dvarininkų vaikai. Apie 2/5 aušriečių buvo suvalkiečiai, kiek daugiau kaip 2/5 — kauniškiai, kiti Maž. Lietuvos lietuviai ir vilniečiai. Aušrininkai, išskyrus Maž. Lietuvos, lankė rusiškas mokyklas dar tuo metu, kada jų aplinką smarkiai veikė lenkiška kultūra, tradicijos, kalba ir literatūra. Daugelis iš jų bendradarbiavo lenkiškuose ir rusų žurnaluose. Senosios kartos atstovai — Akelaitis, Katelė, Baranauskas tebebuvo ištikimi unijos tradicijoms, bet ir jie arba Aušrai simpatizavo, arba nuošaliau nuo jos laikėsi.

Savųjų jėgų silpnumas verte Aušrą vengtis griežtos kovos ir skatino stengtis iš lengvo stiprėti, tautiškai susiprasti ir kilti. Teko labai atsargiai elgtis ir kunigų atžvilgiu. Kai kurie kunigai Aušrą skaitė ir tekė jai žinių, kaip kun. S. Nolkus, kun. Maculevičius-Maironis, bet beveik visi dvasininkai skersavo į visai pasaulietišką Aušros turinį ir jos vadovybę, kad buvo jiems visai naujas reiškinys. Nepasitikėjo jie rusų mokyklą išėjusiu jaunimu ir jų redaguojamu be kunigų priežiūros laikraščiu.

Jeigu mūsų to meto kunigai nebūtų buvę tiek sulenkėję, būtų daugiau Aušroje bendradarbiavę ir finansiškai ją parėmę, veikaiusiai Aušra būtų galėjusi ilgiau išsilaikyti ir didesnę rolę suvaidinti.

Lietuvos bajorai ir kunigai gaudavo pasiskaityti apie Aušrą Petrapilio savaitraštyje "Kraj". Mūsų kaimas sužinodavo apie Aušrą per jos leidžiamus kalendorius.

(Bus daugiau)

Prof. AD. VARNAS — Ant politikos laktų (Grafika)

— Indijos kariai saugo ir maitina tūkstančius bengaliečių, išvytų iš Asamo.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

JUOZAS ŠVAISTAS

ELDORADO

(Tęsinys)

Šiuo momentu Tvirbutas būtų ėjęs toli, toli — per miškus, pievas ir laukus, kol visiškai būtų išsisėmusios bedirbdamos jo smegenys, kol ramus poilsis būtų paistikęs. Kai vaikščiojo, judėjo, mažesnį jautrumą pergyveno. Toli nueiti kliudė automobilis. Bijojo, kad kas nors nenusavintų. Be automobilio būtų pasijutęs kaip be kojų. Tiek jau buvo pripratęs ir susigyvenęs su juo. Todėl vaikščiojo ten ir atgal, kol mašina neišnykdavo iš akių.

Jis vaikščiojo smarkiai gestikuliuodamas rankomis. Jo lūpos aiškiai judėjo. Iš šalies žiūrint atrodė, kad kalbasi su kuo nors antruoju. Taip, jis kalbėjosi ir garsiai ištardavo žodžius. Keistu būdu atsirado jame antrasis "jis". Su tuo ir kalbėjosi.

Staiga su priekaištu paklausė:

"Na kas padarė dabar mane nusikaltėliu? Kas taip ūmai veja iš patogaus, geriausiai sutvarkyto gyvenimo? Tik Olivia. Svarbiausia mažasi jos Jack. Kategoriškai pasakė: 'Tai tavo sūnus. Kaip tau patinka?' Ir aš patikėjau. Tvirtai tebetikiu ir dabar. O jei nebūtų panašus? Mat, Billy nepanašus... Ak, tas panašumas ir nepanašumas! Velniška painiava. Visiškai susipainiojo. O kodėl? Tik nukrypimai ir visokios gana smagios, lengvai pradinančios karo metu pagundos. Aiškų, kad pats kaltas. Teisingai kalbėjo Barniūnas. Dabar, jeigu nenori netekti visko, mokėk priklausančią duoklę. Taigi, mokėk... Kaip būtų gerai, jei turėčiau kokias nors pašalines pajamas. Tada nė šuo nesulotų. Ir Helen nebūtų įvelta. O gal nuoširdžiai atvirai prisipažinti Helen ir prašyti atleidimo? Gal ji nepasmerktų taip baisiai? Juk ji gera ir mylinti mano žmona. Ji labai jautri. Daug iškentėjo per tuos metus dėl savo nevaisingumo. Turėtų ir mano dabartinę atgailą suprasti. O jeigu nesupras ir griežtai pasipriešins? Na, tada pasilieka tas pats, ką dabar darau. Juk tai paskučiausia ir blogiausia išeitis, kurią man galėjo pakišti... Tiesiog net nežinau, kas ir kaip."

Tvirbutui tarytum šviesiau ir lengviau buvo pasidarę. Bet jis ilgokai svyravo dar. Nesuprantamas nirštantis pasipriešinimas, lyg skaudžiausiai prisiimamas nusižeminimas, neleido taip lengvai pasukti atgal. Vaizdavosi vergiškas pasidavimas, nelyginant kokie pančiai, savanoriškai užsidedami visam likusiam gyvenimui.

Antrasis "jis" vėl pradėjo pliekti: "Visada turėsiu tyliai, karčiai praleisti priekaištus iš Helen pusės. Juk aiški skriauda saviesiems. Lyg pūliuojanti nepašalinama rakštis. Nuolatinis antrosios šeimos palaikymas iš bendrųjų anai nepriklausančių ir neužtarnautų pajamų. Visai kas kita, jei Olivią iš tikrųjų būčiau mylėjęs. Su džiaugsmu dabar nueičiau su ja, kaip dingusią savo laimę suradęs. Juk paliktieji mano namai, bent šiuo momentu, išniekinti. Pats apspiaudžiau... Tegu ir Barniūno akyse. Vistiek viešas dalykas. Vėliau ar anksčiau gali paaiškėti. Tada Helen niekad neatleis man to šiurkštaus pasmerkimo, tuo labiau, kad ir aš nebebūsiu toks nekaltas."

Skausmingąjį savo dialogą buvo nutraukęs. Pavargusios mintys lėčiau besireiškė. Pasijuto bejėgis galutinai nuspręsti, kas dabar geriau. Vienaip ar antraip gyvenimas atrodė sužalotas.

Dažnai po audros staiga nusiblaivo, pralinksmėja dangus. Ir saulės spinduliai pirmykščiu pasigėrėjimu žėri. Tik jūra išjudinta negreit suranda savuosius krantus. Net saulei glamonėjant, siunta dar ir šniokščia juodos siaubingos jos bangos. Ilgai nesusivaldo besiplakdamos. Dažnai atsitinka taip ir žmogaus gyvenime.

Tvirbutas išsiblaškydamas žiūrėjo į mašinas, zvimbiančias plačiuoju keliu. Jos dūmė į abi pusi. Palūkėjęs kiek, priėjo prie savosios. Neskubėdamas apžiūrėjo, nušluostė gausią rasą nuo priešakinių stiklų ir atsisėdo už vairo.

Iš lėto apgręžė. Neryžtingai, vis dar abejonių klupdomas, spaudė gazą. Juodoji rodyklė svyravo ties 40. Daugelis mašinų praūždavo, aplenkdamos jį.

* * *

Tolesni Tvirbutų gyvenimo įvykiai buvo aprašomi laikraščio skiltyje: Iš Mūsų Padangės.

Maždaug po savaitės, kai Tvirbutas buvo pamėginęs baigti su senuoju gyvenimu, pasirodė toks gabaliukas:

Iširo graži lietuviška šeima

"Mūsų kolonijoj Oakland tvirtai, gražiai gyveno ponai Tvirbutai, Petras ir Helena. Visi juos laikė kone už pavyzdingus. Abudu nebuvo tinginiai. Abudu dirbo, buvo geri darbininkai ir patogiai pradėjo gyventi nuosavame nusipirktame name, labai gražioje ir turtingoje apylinkėje, 1372 W. Fortune Ave. Kartais tik nusimindavo, kad garnys per eilę metų aplenkia juos.

"Bet štai, gal dvi savaitės tam atgal susirado garnys ir padovanojo aštuonių svarų lėlę — buinų berniuką. Buvo apvaikščiotos labai iškilmingos krikštynos. Berniukas gavo vardą Billy. Kūmų vietoje sėdėjo jų giminės: Mr. Stanley A. Stukas, iš 2839 W. Noise St., ir Mrs. Stella P. Palubis, iš 4035 N. Scott Ave. Mrs. Palubis yra sesuo Mrs. Helen O. Tvirbutt, kurios vyras Tadas nelabai seniai pasimirė. Savo atsilankymu pagerbė krikštynas labai daug nusipelnęs lietuviams garsus advokatas ir real estate pardavėjas Mr. Paul N. Barnett-Barniūnas, iš 1372 E. Omaha Ave. Taip pat atsilankė ir Smyth Co. direktorius Mr. Zdenek S. Peska. Buvo daug ir kitų svečių bei giminių.

(Bus daugiau)

PATS SKAITYK IR KITUS PARAGINK SKAITYTI DIENRAŠTĮ "NAUJIENOS"

K. VILIAUS

VAKARŲ VĖJAI

112 modernios poezijos puslapių. Kaina $5. Minkšti viršeliai. Pasiųsime poeziją, kai atsiųsite pinigus tokiu adresu:

Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinikos
Medicinos direktorius
1938 S. Manheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3—9 darbo dienomis
ir kas antrą šeštadienį 8—3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

TEL. 233-8553
Service 855-4506, Page 06058
DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS,
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius
ir "contact lenses".

Dr. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Valandos: antrad. 1—4 popiet,
ketvirtad. 5—7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880,
Rezidencijos telef.: 448-5543

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS
Prostatos, inkstų ir šlapumo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-4206

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ŽEMA KAINA
Priimam Master Charge
ir VISA kortelės.
R. ŠERĖNAS. Tel. 925-8063

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Šeštadieniais ir sekmadieniais
nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Stoties WOPA - 1490 AM
transliuojamos iš mūsų studijos
Marquette Parke.
Vedėja — Aldona Daukus
Telef.: 778-1543
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

"Lietuvos Aidai"
KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Programos vedėja
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 8:30 val. vakaro.
Visos laidos iš WCEV stoties
banga 1450 AM.
St. Petersburg, Fla., 12:30 val. p.p.
iš WTIS stoties, 1110 AM banga.
2646 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. 778-5374

Manitobos naujienos

(Atkelta iš 2 psl.)

McInthos, Šv. Andriejaus bažn. klebonas, ir jo žmona Mrs. McInthos; Sister M. Gustaitis, benediktinė seselė, atkelta iš JAV; dr. Thomas McCarthy ir jo žmona Mrs. McCarthy; Mr. M. Korban, laidotuvių įstaigos Winnipege direktorius, ir jo žmona Mrs. H. Korban; Mrv. V. Borax (Burokas), lietuvis graborius prie Korban laidotuvių koplyčios Winnipege; Mrs. V. Specht, vyskupijos kurijos raštinės vedėja, ir jos vyras Mr. J. Specht; Mr. K. Karbočius ir Mrs. V. Karbočius, kleb. J. Bertašiaus draugai, iš New Yorko; Mrs. A. Didžbaliai, iš Hamilton, Ont.; kun. Henry Van Olffen, OFM, ir David Conally, OFM — vienuoliai kapucinai.

Kalbėjo

Valgius palaimino kardinolas George Flahiff. Atidarymo kalbą, apibūdindamas šios šventės reikšmę, pasakė inž. Jurgis Valaitis.

Po jo, žodį tarė prel. P. Dumphy, gen. vikaras, vyskupo pavaduotojas. Gražiai kalbėjo ir kardinolas G. Flahiff, specialiai iš ligoninės išrašytas, nors sirguliavo, nes norėjo dalyvauti šiame kunigystės 40 m. sukakties paminėjime. Tarė žodį ir kun. Kazimieras Pugevičius, lietuvių katalikų šalpos direktorius, iš New Yorko.

Dar kalbėjo Juozas Grabys — Liet. B-nės pirm. Manitoboj, gyvenantis Winnipege; Stasys Ramančiauskas — Winnipego lietuvių parapijos komiteto vardu; Mykolas Yanuška, Winnipego liet. parapijos komiteto pirm., kalbėjo parapijos vardu; sukaktuvininką gražiai sveikino kun. Pranas Kura ir kun. V. Katarskis — buvę mokslo draugai; baigiant, kalbėjo vysk. Vincentas Brizgys.

Kun. Justinas Bertašius, Winnipego liet. parapijos klebonas, visiems kalbėtojams ir dalyviams nuoširdžiai padėkojo už dalyvavimą ir už pagalbą prie parapijos darbo.

Kazys Beniušis

Ramonis — Chicagos uostas

Bendradarbiavimas su okupuota Lietuva

(Tęsinys)

Be to, aš giminėms parašydavau į laiškus įspūdžius iš ekskursijų ir apsilankymo po kitas valstybes. Jie tokiais laiškais buvo labai patenkinti ir prašydavo, kad tik aš daugiau rašyčiau, nes laiškai yra labai įdomūs. Tai yra vienintelis būdas mums pažinti pasaulį, nes asmeniškai jo pamatyti negalime. Aišku, tas laiškų rašymas man užima nemažai laiko, nes jie man parašo po vieną laišką, o man reikia atsakyti apie 20.

Su paketais (siuntiniais) irgi nemažai padėdu. Ar tai ilėra su giminėmis asmeniškas bendradarbiavimas ir ryšių palaikymas? Bet ne liaupsinimas okupanto, kaip tai padarė menininkas Vytautas Jonynas, kad tokių sąlygų ir Amerikoje menininkai neturi. Tik neaišku, kodėl jis sugrįžęs nesusipakavo ir neišvažiavo į tą okupanto įsteigtą "rojų"?

Iš vienos ekskursijos užsienyje, savo straipsnio spaudoje padariau Xerox kopiją ir pasiunčiau giminėms į okupuotą Lietuvą. Jie taip man atsakė:

1983-II-10 d.

Mielas Dėde,

dėkojame Jums iž visus sveikinimus su kalėdinėmis šventėmis, linkėjimus visai šeimai ir už kelionių aprašymus, kurie labai įdomūs. Malonu, kad Jūs sugebate aprašinėti taip skrupulingai visus apsilankymus kitose valstybėse ir ekskursijų įspūdžius. Malonu, kad prisidedate prie lietuvybės plėtimo toli nuo savo gimtinės. Tai įrodo, kad lietuvių tauta yra gabi ir darbšti. Labai daug sugeba padaryti savo darbštumu, sugebėjimais.

Pas mus rašančių yra labai daug ir mėgėjų keliauti taip pat nemažai, bet ne visi tampa žurnalistais. Pavyzdžiui, mes esame jau atlikę 3 kelionės su savo mašina, apvažiavę Kaukazo kalnus, Karpatų kalnus ir daug grožybių matę, tačiau į laikraštį rašyti apie tai nedrįsau, nors ir baigus aukštą mokslą. Sau dienoraštį rašiau, aprašiau kelionės įspūdžius kiekvieną dieną ir dabar turiu atsiminimus. Nuotraukų iš tų kelionių turiu nedaug, patys fotografavome, tai jų kokybė nepergeriausia. O vaizdai kalnuose labai įspūdingi. Tur būt, tokių grožybių ir pas jus neperdaugiausia. Mes važiavome su savo mašina siauraine šeimos rate, apsistojome pakelės sustojimo vietose, didėmis paslaugomis nesinaudojome. Žodžiu, be kompanijų ir didesnių nuotykių. Bet buvo labai įdomu, ir ilgesniam laikui tie įspūdžiai išliko.

Aišku, užsiimant korespondencija, reikia daug laiko. Todėl Jums mažai jo lieka asmeniniams reikalams. Gerai, Dėde, kad nepasiduodate sneatvėje: šokate, dainuojate. Taip ir reikia. Prailgės gyvenimas, daugiau juo pasidžiaugsite. Mes tokių galimybių neturime — riboja rūpesčiai, atsipalaiduojame tik atostogų metu. Dabar darbymetis, visi dirbame, nes darbas pragyvenimo šaltinis. Sūnus jau šiais metais baigs mokytis. Dabar neaišku, kur paskirs. Mano vaikai patys jauniausi, bet ir jaunausiai dukrai jau 17 metų, už metų ji jau baigs meno mokyklą, o po to reikės leisti profesijos mokytis. Labai svarbu, kaip vaikai sutvarkys savo gyvenimą, dabar pirmutinis rūpestis.

Mamai jau rašyti sunku, tai įpareigojo mane, kad aplankyčiau Jus laiškeliu. Jei siuntinukas bus ir man, tai iš anksto tariu ačiū.

Sudiev.

Danutė ir jos šeima.
A. Saulėteikis

MIAMI, FLA.

Pirmą kartą...

Čia lietuvių nebedaugėja. Pamažu jų gretos net retėja. O visgi, atgaivos — poilsiavimo vieta čia viena iš geriausių. Todėl, kad ir sunkus tebėra laikmetis, bet svečių iš šiaurės dar netrūksta. Tat ir dedamos pastangos savą, lietuvišką aplinką sudaryti ir sau, ir svečiams.

Judri Aušros šaulių kuopa 1983 m. kovo 16 d. 1 val. popiet rengia dainos ir poezijos koncertą. Dainuos dar Miamyje negirdėta solistė Ona Šalčiūnienė, o Vincas Šalčiūnas perteiks įvairių poetų kūrinių.

Visi kviečiami pasigėrėti šiuo meniniu parengimu.

Po koncerto bus galima pasisotinti dr. V. Norvaišienės gerai paruoštais valgiais.

(Parengimas bus Miami Lietuvių Amerikos Piliečių klubo patalpose, 3655 N.W. 34th St. Pasiteiravimui tel. 866-3044).

P. Š.

PINEAPPLE SPARERIBS

Pork and fruit go well together, and the combination of spareribs with the sweet and sour taste of pineapple is a natural.

Before being cooked over a charcoal outdoor grill, spareribs should be precooked by being boiled until tender. This process of partial cooking is called parboiling.

If you are unable to devote the time or the refrigerator space to the marination procedure in this recipe, just omit the step. The ribs will taste a little less of pineapple, but they'll still be quite delicious.

This rather robust dish is ideal for a barbecue party. For larger groups, allow 1 pound of spareribs for each person and increase the amount of basting sauce accordingly. Accompany the ribs with cold potato or macaroni salad, sliced tomatoes, toasted French bread, and the pineapple sauce for dipping.

Serve beer, iced tea, Sangria, chilled rose wine, or the white wine you used to make the sauce — a cold Chablis or Soave.

Grilled Pineapple Spareribs

Degree of difficulty: Easy — *Servings: Six*
Time: 1 hour, plus 1 day of marinating — *Cost: Moderate*

Ingredients:

- 6 pounds spareribs, trimmed of excess fat
- 1 large can (46 oz.) pineapple juice
- 1 can (8½ oz.) crushed pineapple, undrained
- 1 cup dry white wine
- ¼ cup lemon juice
- 2 cloves garlic, minced
- 2 tablespoons soy sauce
- 1 tablespoon molasses or brown sugar
- 2 tablespoons vegetable oil
- ¼ teaspoon pepper

- Parboil the spareribs in simmering water for 30 minutes.
- Place the ribs in a roasting pan and pour the pineapple juice over them. If the juice doesn't quite cover the ribs, top off with water. Refrigerate for 24 hours.
- Meanwhile, prepare the basting sauce. Combine the crushed pineapple and its liquid, the wine, lemon juice, garlic, soy sauce, molasses or sugar, oil and pepper, in a saucepan. Bring to a boil and simmer for 10 minutes.
- When ready to grill, place the ribs 6 to 8 inches above a medium hot fire, and cook, turning frequently, for 30 minutes.
- During the last 15 minutes of cooking, baste often with the pineapple sauce, saving some of it to serve with the ribs.
- Remove ribs to a warm platter, cut into individual ribs, and serve.

A Consumer Service from the CYANAMID Agricultural Division.

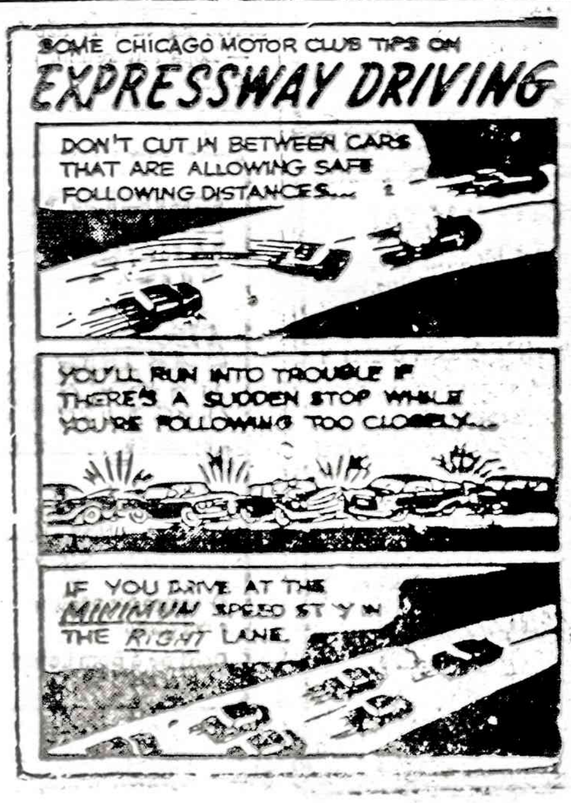

GORDON
Funeral Home and Cremation Service
Charles Stasukaitis
FD. LE.
(312) 226-1344
1729 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608
24 Hour Service

EUDEIKIS
GAIDAS -- DAIMID
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742
4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 476-2345
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME
1424 Siuth 50th Avenue
Cicero, Ill. 60650
Tel.: 652-5245
TRIJŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO ŠERMENINĖ
Patarėjai ir laidojimo direktoriai:
JEAN VANCE ir GEORGE SORINI
Aikstes automobiliams pastatyti

NARIAI:
Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANSO
PATARNAVIMAS
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS
(LACKAWICH)
2424 WEST 69th STREET — Tel. 737-1213
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. — 974-4410

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. — Tel.: 652-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. — Tel.: 523-3572

Neužsiregistravusieji gali dar užsiregistruoti

Ateinantieji miesto pagrindiniai rinkimai bus pravedami balandžio 12 d. Jie yra labai svarbūs, ypač Marquette Parkui 15-oje apylinkėje (ward), lietuvių pastoviam išsilaikymui.

Kad visi lietuviai, Amerikos piliečiai, galėtų balsuoti, visi privalo būti užsiregistravę, ir jų pavardės ir adresai turi patekti į balsavimo sąrašus rinkiminėje būstinėje.

Piliečiai, kurie dar nėra užsiregistravę, gali tai atlikti iki kovo 14 dienos apylinkės viešojoje bibliotekoje nuo pirmadienio iki ketvirtadienio nuo 9 val. ryto iki 9 val. vak., o penktadienį ir šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Taip pat ir Chicagos vidurmiestyje, Chicago Election Commissioner, 121 N. LaSalle. Absent Ballot — 269-7968. Registration — 269,7960.

Visi užsiregistravusieji galės balsuoti už jiems patinkamą kandidatą mero ir aldermano pareigoms, nepasisakydami kokiai partijai jie priklauso, ar nepriklauso.

Arčiau Marquette Parko esančios bibliotekos yra: Chicago Lawn Library, 6122 S. Kedzie Ave., tel. 476-0639, ir West Lawn Library, 4009 W. 63rd Street, tel. 284-7381.

Balsuotojų registracija kituose miestuose vyks iki kovo 14 d.: Berwyn City Hall, 6700 W. 26th Street, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet; Cicero Town Hall, Room 209, 4922 W. 25th Place, nuo 9 val. ryto iki 4:30 val. popiet; Stickney — nuo 9 val. ryto iki 4 val. popiet; ir Forest View Village Hall, 7000 W. 46th St., nuo 9 iki 12 val. d. ir nuo 1 iki 5 val. popiet. Taip pat Cook County Election Department, Room 192, arba Cook County Clerk Stanley Kusper įstaigoje, 118 N. Clark Street, Chicago, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Šeštadieniais registracija nuo 9 iki 12 val. d. visose vietose.

Apie filmų rodymą

Apie filmų rodymą Raudonajame kampelyje ir aš noriu truputį pridėti. 1940 metais, kada rusai okupavo Lietuvą, tai visokie padaužos, NKVD inspiruojami, kur tiktai buvo darbininkų didesnis susibūrimas, visur įrengė raudonus kampelius, Stalino "altorėlius", su Stalino paveikslais. Tokį raudoną kampelį įrengė ir Marijampolės geležinkelio stotyje, 3-čios klasės salėje.

Po dienos darbo, turėdavom eiti (varydavo) visi darbininkai ir tarnautojai į tą salę klausyti paskaitos. Politrukas pasakodavo, kaip Sovietų Sąjungoje darbininkai laimingai gyvena. Žydė buvo vertėja, kuri labai silpnai lietuviškai kalbėjo.

Rodydavo ir filmų, kaip ten pas juos traktoriais laukus dirba. Vienas tokis tada matytas filmas dar ir dabar neišeina man iš minties. Tai buvo rodomi kviečių laukai, kiek akis aprėpia, vejo siūbuojami, ir tuose kviečiuose Stalinas vaikščioja. Sykiais tiktai jo skrybėlė iš tų kviečių pasirodo. Tokie dideli užaugę! O šalia tų kviečių, laukas žydinčių dobilų, kuriuose didelis pulkas juodmargių karvių ganosi.

Taigi, žmonėms gėrybes rodė filmuose, gi tuo pat laiku kiti jau iš ūkininkų aruodų grūdus sėmė.

Ar mūsų politrukai iš Čikagos Raudono kampelio negalėtų Petronio prašyti tą filmą pakartoti Chicagoje. Tas filmas man "paliko".

O dar geriau pasitarnautų tie raudonų filmų tvarkytojai, jei pareikalautų, kad Petronis prisiųstų tuos filmus, rodančius kaip žmones, be išimties — jaunus, senus, nėščias moteris — grūdo į gyvulinius vagonus geležinkelio stotyse, šautuvų buožėmis pamušdami į nugarą nekaltiems žmonėms. Mano manymu, tokius filmus ir amerikiečiai eitų žiūrėti.

Nemačiusiems, ir tiems patiems mūsų politrukams būtų įdomu pamatyti, kokią "kultūrą" nešė rusiški barbarai.

Buvęs geležinkelietis V. A.

Nacių ir bolševikų aukas amerikiečių ir lietuvių visuomenei priminti, buvusieji Politiniai Kaliniai ruošia Čikagoje, Jaunimo Centre, 1983 metų kovo mėn. 12-13 dienomis

LIETUVOS GENOCIDO SAVAITGALĮ.

Kovo mėn. 12 d.

• Dokumentinė parada: Stutthofas-Gulagas — nuo 2 val. p.p.

• 1 val. p.p. — Uždaras posėdis: Nacių ir bolševikų kalėjimuose, KZ-tuose ir Sibire buvusių politinių kalinių suvažiavimas.

Lietuvos genocido aukų minėjimas

• 6 val. p.p. — Vainiko padėjimas prie Aukuro.

• 6.30 val. — Šv. Mišios už nužudytuosius — kun. Stasys Yla ir kun. Vytautas Pikturna, sol. Dalia Kučėnienė (didžiojoje J.C. salėje).

• 8 val. — Iškilmingas posėdis buvusių politinių kalinių su visuomene:

- Įvadas.
- Žodis iš Stutthofo — prof. Mečys Mackevičius.
- Žodis iš Sibiro — Jonas Kreivėnas.
- Buvusių politinių kalinių atsišaukimas į visuomenę, į Amerikos prezidentą, Valstybės sekretorių, į Teisingumo departamentą (O.S.I.).
- "Stutthofas Gulagas" — aktorė Birutė Pūkelevičiūtė.

Kovo mėn. 13 d.

• 10 val. ryto — Pamaldos už nužudytuosius — kun. Ansas Trakis, Lietuvių evangelikų liuteronų Tėviškės par. bažnyčioj.

• 11 val. ryto — Ziono parapijos bažnyčioje — kun. Jonas Juozapaitis.

• 11.30 val. — pramatoma spaudos konferencija buvusių politinių kalinių su amerikiečių ir lietuvių spaudos atstovais.

Įėjimas laisvas.

Lietuvos Rezistencijos Buv. Politinių Kalinių Sąjunga

TRUMPAI

★

— Dr. V. Tauras kovo mėn. 5 dieną išvyko atostogų. Nuo kovo mėn. 6 d. iki 11 d. lankys medikalinę konvenciją Bal Harboure, Floridoj.

— Solistė A. Gaižiūnienė išpildys meninę programą "Aušros" 100 metų paminėjime. Jai akompanuos jaunas muzikas R. Mockus. Minėjimą rengia korp. Neo-Lithuania ir Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga š.m. kovo mėn. 20 d. 3 val. popiet Lietuvių Tautiniuose Namuose. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti. Įėjimas laisvas, aukos nebus renkamos.

AMŽIAUS SKIRTUMAS

PRAGARO TIKROVĖ

"Nes nuodėmės alga yra mirtis (Amžinosios ugnies ežeras), bet Dievo malonės dovana — amžinasis gyvenimas Kristuje Jėzuje, mūsų Viešpatyje" (Rom. 6:23).

Kviečiame visus pasiklausyti šios "Gerosios Naujeinos Lietuviams" šiandien 8:45 val. vak. radijo banga 1450 AM per "Lietuvos Aidus".

Sekmadienį 9 val. ryto per Sophie Barcus radiją išgirsite "Visuomet savo vietoje".

Parašykite laiškutį. Prisiųsime knygelę "Pragaro koridoriais". Lithuanian Ministries, P.O. Box 321, Oak Lawn, Ill. 60454.

— Kodėl tamstos barzda yra juoda, o plaukai ant galvos visai pražilę? — kas tai klausia senyvo vyro.

J Paprastas dalykas, — atsakė tas vyriškis. — Juk mano plaukai ant galvos yra porą desėtkų metų senesni už bazdą.

Aleksas Ambrose,

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJOS

autorius,
paruošė, sutvarkė ir išspausdino geriausią
Chicagos lietuvių istoriją
(1869 — 1959 metai).
664 psl., vardynas.
Minkšti viršeliai. Kaina $15.
Persiuntimas — $1.

1967 metais išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija

Naujai pasirodžiusi
DR. ANTANO RUKŠOS
619 puslapių, kietų viršeliu knyga

KOVOS DĖL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS

Lietuvių-lenkų santykiai ir kovų pradžia
Vardynas ir trumpa angliška santrauka

KAINA — $17. (Persiuntimui pridėti $1)
Siųsti čekį:

Naujienos, 1739 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608

JAU ATSPAUSDINTA
J. KLAUSEIKIO KNYGA
BRONIO RAILOS
NUSIBASTYMAI

102 pusl. Minkšti viršeliai. Fotografijos.
Kaina —$3, persiuntimas paštu — $1.
KNYGĄ IŠLEIDO CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJA.
Knygą galima gauti Naujienose ir pas K. Janutą, arba rašant tokiu adresu:
Mr. K. Januta,
2818 Avenal St., Los Angeles, CA 90039

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI
Naujienose galima gauti nepaprastai įdomius gydytojo, visuomenės veikėjo ir rašytojo atsiminimus.
Dr. A. Gussen — MINTYS IR DARBAI, 259 psl., liečia 1905 metų įvykius, Jablonskio ir Totoraičio jaunas dienas ir susirūpinimą — $8.00
Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais — $4.00
Minkštais viršeliais, tik — $3.00
Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTŪRA — ŽIAURŪS ŽMONĖS. Kelionės po Europą įspūdžiai. Tik — $2.00
Galima taip pat užsakyti paštu, atsiuntus čekį arba money orderį, prie nurodytos kainos pridedant $1 persiuntimo išlaidoms.
NAUJIENOS,
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, IL 60608

REAL ESTATE

Namai, Žemė — Pardavimui | Namai, Žemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE | REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOŠIMČIAIS MĖNESINIAIS ĮSIMOKĖJIMAIS.
DĖL VISŲ INFORMACIJŲ KREIPTIS Į:
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS
• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS
• NOTARIATAS • VERTIMAI.
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA
J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

KAM MOKĖTI NUOMĄ?
GERIAU SKOLĄ.
5 ir 4 medinis Brighton Parke, arti mokyklų. Mažas įmokėjimas. Savininko paskola.

MŪRINIS—2 po 5 kambarius. Centrinis šildymas, atskiras kiekvienam butui. 2 auto gar. Aliumininiai langai. Švarus. $62,000. 72-tra ir Washtenaw.

ŠIMAITIS REALTY
INSURANCE — INCOME TAX
2951 W. 63rd St.
Tel.: 436-7878

MISCELLANEOUS
Įvairūs dalykai

BEN'S SHRIMP HOUSE
1049 W. North Ave.
Rūkyti karpiai (chubs), sturys (sturgeon) ir upėtakiai (trout) bei RŪKYTI ŠVIEŽI UNGURIAI. Tel. 337-0263

"LIUCIJA"
Mike Šileikio apsakymų knyga "Liucija" jau atspausdinta.
Autorius pavaizduoja lietuvių gyvenimą nuo XX šimtmečio pradžios iki II Pasaulinio karo. 22 ilgesni ir trumpesni apsakymai, 184 psl. Kaina $5. Gaunama "Naujienose" ir pas autorių: 6729 So. Campbell Ave., Chicago, IL 60629.

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI
Tuo reikalu jums gali daug padėti teisininko Prano ŠULO paruošta, — teisėjo Alphonse WELLS peržiūrėta, "Sūduvos" išleista knyga su legališkomis formomis.
Knyga su formomis gaunama Naujienų administracijoje.

MOKYKLOJE
Mokytojas: — Antanuk, dabar tau iš priešakio yra šiaurė. Pasakyk, ką tu turi užpakalyje?
— Lopą ant kelnių, pone mokytojau.

ELEKTROS ĮRENGIMAI PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Darbu ir užmiesčiuose, greit, garantuotai ir sąžiningai.
KLAUDIJUS PUMPUTIS
4514 S. Talman Ave.
Tel. 927-3559

DĖMESIO
62-86 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJAI
Tiktai $120 pusmečiui automobilio Liability apdraudimas pensininkams. Kreiptis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
Tel. 523-8775

Dengiame ir taisome visų rūšių stogus. Už darbą garantuojame ir esame apdrausti.
ARVYDAS KIELA
6557 S. Talman Avenue
Chicago, IL 60629
434-9655 ar 737-1717

A. TVERAS
Laikrodžiai ir brangenybės
Pardavimas ir Taisymas
2646 West 69th Street
Tel. REpublic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus
P. NEDAS, 4059 Archer Avenue,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

M. ŠIMKUS
Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Taip pat daromi vertimai, giminių iškvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

HOMEOWNERS POLICY
F. Zapolis, Agent
3208½ W. 95th St.
Evergr. Park, Ill.
60642, 424-8654
State Farm Fire and Casualty Company

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
Darbo valandos: Kasdien: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro.
Šeštad.: nuo 9 val. r. iki 12 val. d.
Ir pagal susitarimą.
Tel. 776-5162
2649 West 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

ADVOKATŲ DRAUGIJA
V. BYLAITIS
ir V. BRIZGYS
Darbo valandos:
Nuo 9 ryto iki 5 val. popiet.
Šeštadieniais pagal susitarimą.
6606 S. Kedzie Ave.
Chicago, Ill. 60629
Tel.: 778-8000

PATS SKAITYK IR DAR KITUS PARAGINK SKAITYTI DIENRAŠTĮ "NAUJIENOS"